

**BANK SPÓŁDZIELCZY
w Krasnymstawie**

**INFORMACJE PODLEGAJĄCE UJAWNNIENIU
ZGODNIE Z POLITYKĄ INFORMACYJNĄ
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W KRASNYMSTAWIE**

wg stanu na 2020.12.31

Maj 2021

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie	3
II. Informacje ogólne o Banku	3
III. Opis systemu zarządzania oraz cele i strategię zarządzania ryzykiem	4
3.1. Ryzyko kredytowe i koncentracji	7
3.2. Ryzyko walutowe	9
3.3. Ryzyko operacyjne	10
3.4. Ryzyko płynności i finansowania	12
3.5. Ryzyko stopy procentowej	15
3.6. Ryzyko wyniku finansowego	17
3.7. Ryzyko kapitałowe	17
3.8. Ryzyko braku zgodności	18
3.9. Informacja na temat profilu	19
IV. System kontroli wewnętrznej	21
V. Informacje w zakresie zasad zarządzania	25
VI. Zakres stosowania	26
VII. Fundusze własne	26
VIII. Wymogi kapitałowe i adekwatność kapitałowa	27
IX. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta	31
X. Bufory kapitałowe	31
XI. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego	31
XII. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	31
XIII. Aktywa wolne od obciążeń	36
XIV. Korzystanie z ECAI	36
XV. Ekspozycja na ryzyko rynkowe	36
XVI. Ekspozycja na ryzyko operacyjne	36
XVII. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym	37
XVIII. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym	38
XIX. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne	39
XX. Polityka w zakresie wynagrodzeń	39
XXI. Dźwignia finansowa	40
XXII. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego	41
XXIII. Stosowanie technik ograniczania ryzyka kredytowego	41
XXIV. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego	44
XXV. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego	44
Załącznik: Oświadczenie Zarządu	

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z przyjętymi w Banku Zasadami Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych oraz wymogami nadzorczymi, Zarząd Banku Spółdzielczego w Krasnymstawie realizując standard transparentnej instytucji finansowej przedkłada wszystkim zainteresowanym uczestnikom rynku niniejszą informację.

Niniejszy dokument stanowi realizację Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, (zwanego dalej Rozporządzeniem CRR), innych rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) ustanawiających wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji, jak również Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Krasnymstawie, udostępnionej na stronie internetowej Banku www.bskrasnystaw.pl.

W niniejszym dokumencie zwanym dalej „Informacją”, Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu CRR dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających ujawnieniu zgodnie z polityką informacyjną Banku, według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

II. INFORMACJE OGÓLNE O BANKU

Bank Spółdzielczy w Krasnymstawie z siedzibą w Krasnymstawie przy ul. Mostowej 25, 22-300 Krasnystaw, zwany dalej „Bankiem”, wpisany jest do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem 0000104200.

Bank Spółdzielczy w Krasnymstawie jest uniwersalnym bankiem działającym na terenie województw: lubelskiego, podlaskiego, mazowieckiego, świętokrzyskiego oraz podkarpackiego i oferującym usługi na rzecz klientów detalicznych i instytucjonalnych. Siedzibą Banku jest miasto Krasnystaw. Poza Centralą Bank prowadzi działalność poprzez sieć jednostek organizacyjnych, prowadzących działalność operacyjną.

Wykaz jednostek organizacyjnych na dzień 31.12.2020 r. wraz z ich lokalizacją przedstawiono w tabeli.

Jednostka organizacyjna	Lokalizacja
Oddział w Krasnymstawie	ul. Mostowa 25, 22-300 Krasnystaw
Oddział w Fajslawicach	Fajslawice 106, 21-060 Fajslawice
Oddział w Gorzkowie	ul. Główna 11, 22-315 Gorzków
Oddział w Łopienniku	Łopiennik Nadrzeczny 3, 22-351 Łopiennik Górny
Oddział w Siennicy Różanej	Siennica Różana 259 C, 22-304 Siennica Różana
Oddział w Turobinie	ul. Piłsudskiego 2, 22-465 Turobin
Oddział w Żółkiewce	ul. Hetmana Żółkiewskiego 10, 22-335 Żółkiewka
Filia Chmielna	ul. Okrzei 23, 22-300 Krasnystaw
Filia w Urzędzie Miasta w Krasnymstawie	Plac 3-go Maja 28, 22-300 Krasnystaw
Punkt Kasowy w Urzędzie Gminy w Krasnymstawie	ul. Konopnickiej 4, 22-300 Krasnystaw
Punkt Kasowy w Krasnostawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej	ul. Okrzei 25, 22-300 Krasnystaw
Punkt Kasowy w Starostwie Powiatowym w Krasnymstawie	ul. Sobieskiego 3, 22-300 Krasnystaw
Punkt Kasowy w Siennicy Nadolnej Os. „Cukrowni Krasnystaw”	Siennica Nadolna 15c, 22-302 Siennica Nadolna
Punkt Kasowy w Rudniku	Rudnik 72 A, 22-330 Rudnik

Bank działa w oparciu o następujące przepisy prawne:

- 1) Ustawa z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (tj. Dz.U. z 2020r. poz. 496, 695),
- 2) Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe (tj. Dz.U. 2020 poz. 1896 z późn. zm.),
- 3) Ustawa z dnia 16 września 1982 r. prawo spółdzielcze (tj. Dz.U. z 2020 poz. 275 z późn. zm.),
- 4) Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz.U. z 2017r. poz. 637),
- 5) Uchwały, rekomendacje i wytyczne wydane przez organy nadzoru,
- 6) Statut Banku Spółdzielczego w Krasnymstawie.

Bank stosuje „Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego (Uchwała Nr 218/2014 KNF z dnia 22.07.2014r.) z uwzględnieniem zasad proporcjonalności.

Szczegółowe informacje dotyczące zakresu prowadzonej na terytorium RP działalności opisane są w „Sprawozdaniu z działalności Banku Spółdzielczego w Krasnymstawie za okres 01.01.2020 roku do 31.12.2020 roku” zamieszczonego na stronie www.bskrasnystaw.pl

Na podstawie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających Bank zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości SA w Warszawie, zwanym dalej bankiem zrzeszającym.

Bank jest uczestnikiem Spółdzielni Systemu Ochrony Instytucjonalnej Zrzeszenia BPS, którego celem funkcjonowania jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Bank stosuje Polskie Standardy Rachunkowości.

Informacje podlegające ujawnieniu w myśl Międzynarodowych Standardów Rachunkowości nie dotyczą Banku.

Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.

III. OPIS SYSTEMU ZARZĄDZANIA ORAZ CELE I STRATEGIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W BANKU

W ramach systemu zarządzania w Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej. System zarządzania stanowi zbiór zasad i mechanizmów odnoszących się do procesów decyzyjnych zachodzących w Banku oraz do oceny prowadzonej działalności bankowej.

W Banku funkcjonuje zorganizowany oparty o wewnętrzne strategie i procedury system zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą Organy Banku, wyznaczone Zespoły, Komitety i Komórki organizacyjne oraz pracownicy. Cele strategiczne oraz zasady polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem oraz adekwatnością kapitałową podlegają akceptacji przez Radę Nadzorczą.

Każda aktywność podejmowana przez Bank generuje ryzyko. Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania zabezpieczenia przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Stabilne i bezpieczne zarządzanie Bankiem, oznacza utrzymywanie równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności biznesowej i poziomem generowanego przez nią ryzyka. W celu zachowania równowagi, o której mowa powyżej, Bank tworzy, utrzymuje i nieustannie dostosowuje system zarządzania ryzykiem, który jest nieodłącznym elementem procesu zarządzania Bankiem. Bank przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania opartą na utrzymywaniu rozmiarów działalności obciążonych ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy własnych.

Podstawę zaimplementowanego systemu zarządzania ryzykiem stanowi jego struktura organizacyjna, która jest rozbudowywana adekwatnie do stosowanych technik i metod pomiaru ryzyka. Podstawą funkcjonowania opisywanej struktury organizacyjnej systemu zarządzania ryzykiem jest „Regulamin organizacyjny Banku Spółdzielczego w Krasnymstawie”, jak również regulaminy działania Rady Nadzorczej i Zarządu oraz poszczególnych komitetów i zespołów. Szczegółowy sposób ich funkcjonowania i wykonywania zadań w ramach procesu zarządzania ryzykiem zawierają procedury regulujące cząstkowe systemy zarządzania ryzykiem, opracowane dla rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne. Podział zadań realizowanych w Banku zapewnia niezależność funkcji identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank. Obowiązujące procedury w tym zakresie podlegają okresowej weryfikacji stosownie do zmian uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych funkcjonowania Banku.

Strategicznym celem systemu zarządzania ryzykiem jest profilowanie i utrzymywanie poziomu występującego ryzyka w akceptowanych granicach, determinowanych strategią działania Banku oraz

wyznaczonymi celami finansowymi. Jego wizualizacja następuje w kluczowych dokumentach systemu zarządzania ryzykiem w Banku, a mianowicie w:

- ✓ „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie”,
- ✓ „Instrukcji oceny adekwatności kapitału wewnętrznego Banku Spółdzielczego w Krasnymstawie”,
- ✓ „Polityce kapitałowej Banku Spółdzielczego w Krasnymstawie”,
- ✓ „Strategii technologii informacyjnej oraz bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie”,
- ✓ strategii działania oraz planach finansowych Banku.

Przyjęto rozwiązanie, że „Strategia zarządzania ryzykiem...” wyznacza kierunki oraz podstawowe cele zarządzania poszczególnymi istotnymi rodzajami ryzyka, które mają za zadanie wsparcie realizacji celów finansowych ujętych w planach oraz strategii działania, przy zachowaniu adekwatnego poziomu podejmowanego ryzyka. Cele definiujące ‘apetyt na ryzyko’ Banku rozumiane są jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank zamierza ponieść. Mają one charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących podejmowanych działań o charakterze jakościowym.

Mechanizm działania takiego rozwiązania funkcjonuje następująco:

- 1) Plan finansowy banku formułuje cele finansowe oraz docelowy łączny współczynnik kapitałowy w roku, którego plan dotyczy,
- 2) „Instrukcja oceny adekwatności...” determinuje rodzaje ryzyka uznane za istotne i które są zarządzane w ramach systemów cząstkowych,
- 3) „Strategia zarządzania ryzykiem...” formułuje cele dla całego systemu zarządzania ryzykiem oraz poszczególnych cząstkowych systemów zarządzania ryzykiem (rodzaje ryzyka spełniające przesłanki istotności zgodnie z „Instrukcją oceny adekwatności...”), mając za zadanie wsparcie realizacji planów finansowych,
- 4) „Polityka kapitałowa...” wyznacza cele kapitałowe oraz docelowy wewnętrzny współczynnik kapitałowy, jak również determinuje strukturę jakościową kapitału, generalne zasady planowania, zarządzania kapitałowego, kapitałowe testy warunków skrajnych oraz awaryjne plany kapitałowe,
- 5) Przyjęte plany finansowe oraz „Strategia zarządzania ryzykiem...” wraz z innymi elementami warunkują zapotrzebowanie na kapitał niezbędny do osiągnięcia założonych celów.

Pomiędzy wymienionymi elementami zachodzą interakcje, tzn. pojawienie się nowego ryzyka istotnego wymaga korekty „Strategii zarządzania ryzykiem...”, planu finansowego oraz planów kapitałowych. Podobnie, brak wystarczających kapitałów może spowodować korektę planów finansowych oraz „Strategii zarządzania ryzykiem...”, itd. Ponadto, „Instrukcja oceny adekwatności...” poprzez identyfikację ryzyk istotnych uruchamia procedurę tworzenia cząstkowych systemów zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, o ile systemy takie już nie istnieją, a także stanowi w odniesieniu do „Strategii zarządzania ryzykiem...” katalog zidentyfikowanych rodzajów ryzyka. Katalog zidentyfikowanych rodzajów ryzyka aktualizowany jest raz w roku.

Przestrzeganie akceptowalnego poziomu ryzyka podlega monitorowaniu oraz raportowaniu przez komórki organizacyjne Banku dokonujące pomiaru, szacowania i oceny ryzyk występujących w Banku zgodnie z przedmiotowymi regulacjami w tym zakresie oraz „Instrukcją system informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie”.

W skład struktury organizacyjnej procesu nadzoru i zarządzania ryzykiem oraz adekwatnością kapitałową wchodzi:

- 1) Rada Nadzorcza (w tym Komitet Audytu),
- 2) Zarząd,
- 3) Prezes Zarządu,
- 4) Komitety i Zespoły (Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitet Ryzyka Operacyjnego, Komitet Kredytowy),
- 5) Weryfikator Kredytowy,
- 6) Wydział Ryzyk i Analiz,
- 7) Stanowisko ds. kontroli wewnętrznej i ryzyka braku zgodności,
- 8) Komórka audytu wewnętrznego,
- 9) Pozostałe komórki organizacyjne (pozostali pracownicy), które mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka wprowadzonymi w formie wewnętrznych regulacji.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i jakością systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, w szczególności poprzez zatwierdzenie określonego przez Zarząd Banku ogólnego poziomu ryzyka i akceptowalnego ‘apetytu na ryzyko’ Banku, zatwierdzenie strategii zarządzania ryzykiem oraz monitorowanie jej przestrzegania.

Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku. W zakresie swoich zadań odpowiada za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem na drugim poziomie oraz za dostarczanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku kompleksowych informacji na temat ryzyka.

Zarząd jest odpowiedzialny za całokształt zarządzania ryzykiem w Banku oraz podejmowanie decyzji o charakterze strategicznym wpływających na skalę i strukturę ryzyka obciążającego Bank w ramach poziomu zatwierdzonego i akceptowanego przez Radę Nadzorczą. Zarząd zatwierdza metody zarządzania poszczególnymi ryzykami i kapitałem, podejmuje stosowne działania zaradcze oraz dokonuje przeglądu/weryfikacji i oceny adekwatności funkcjonujących procesów.

Komitety powołane przez Zarząd uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem oraz oceny i szacowania adekwatności kapitału wewnętrznego wypełniając funkcje opiniodawczą i rekomendacyjną w zakresie strategii zarządzania ryzykami, zasad i procedur zarządzania ryzykiem.

Zadania w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka są przypisane do poszczególnych komórek organizacyjnych, które odpowiadają za identyfikację, pomiar lub szacowanie, monitoring i koordynację działań. Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Bank alokuje zasoby niezbędne do efektywnego zarządzania ryzykiem, zapewnia adekwatny poziom merytoryczny pracowników wykonujących czynności związane z zarządzaniem ryzykiem, w szczególności poprzez rekrutację osób o odpowiednich kompetencjach oraz zapewnienie pracownikom szkoleń w zakresie zarządzania ryzykiem. Pracownicy uczestniczący w procesie zarządzania są zobowiązani do zapoznawania się z przepisami wewnętrznymi dotyczącymi zarządzania ryzykiem oraz ich przestrzegania.

Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:

- 1) pierwsza linia obrony (zarządzanie ryzykiem na pierwszym poziomie) - którą stanowi bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
- 2) druga linia obrony (zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie) - którą stanowi działanie funkcji kontroli ryzyka mającej za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku;
- 3) trzecia linia obrony, którą stanowi działalność audytu wewnętrznego.

Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych. Mechanizmy kontrolne na trzecim poziomie oraz niezależne monitorowanie ich przestrzegania stosuje Spółdzielnia Systemu Ochrony.

System zarządzania obejmuje procedury anonimowego zgłaszania wskazanemu Członkowi Zarządu, a w szczególnych przypadkach – Radzie Nadzorczej Banku, naruszeń przepisów prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych. Sposób postępowania opisuje szczegółowo: „*Polityka zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych w Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie*” oraz „*Polityka zgodności (..)*” i „*Instrukcja zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie*”.

Zadaniami systemu zarządzania ryzykiem są identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności Banku służące zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej przez Bank działalności. W celu utrzymywania poziomu występującego ryzyka w akceptowanych granicach, determinowanych strategią działania w Banku prowadzony jest proces *identyfikacji, oceny, pomiaru i szacowania, monitorowania, raportowania oraz stosowania mechanizmów kontrolnych i ograniczających ryzyko*.

Na proces zarządzania ryzykiem składają się następujące elementy :

- 1) identyfikacja ryzyka – polega na ustaleniu źródeł i przyczyn występowania danego rodzaju ryzyka na podstawie zgromadzonych danych, czynników wewnętrznych i zewnętrznych występowania ryzyka oraz określeniu stopnia ich ewentualnego oddziaływania na wyniki finansowe Banku, jak również bezpieczeństwo funkcjonowania Banku oraz jego klientów, rozpoznanie dotyczy aktualnych i potencjalnych źródeł ryzyka oraz ma na celu oszacowanie istotności potencjalnego wpływu tego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku,
- 2) ocena ryzyka - polega na określeniu rozmiarów lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem,
- 3) pomiar ryzyka – pomiar ryzyka obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz dokonanie kwantyfikacji ryzyka za pomocą zdefiniowanych miar, właściwych metod, z wykorzystaniem testów warunków skrajnych oraz analiz scenariuszowych,

- 4) szacowanie ryzyka - polega na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem, w ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka,
- 5) monitorowanie ryzyka – polega na monitorowaniu odchyłeń realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń), monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności,
- 6) raportowanie ryzyka – polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań; zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców,
- 7) stosowanie mechanizmów kontrolnych i ograniczających ryzyko – polega w szczególności na wydawaniu przepisów wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko poprzez ustalanie wysokości limitów i wartości progowych, wydawanie zaleceń, podejmowanie decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem; celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem oraz ograniczanie poziomu ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem, w szczególności częstotliwość pomiaru, monitorowania i raportowania danego rodzaju ryzyka oraz metody zarządzania, są odpowiednie do skali działalności oraz do istotności, skali i złożoności danego ryzyka. W Banku obowiązują limity wewnętrzne dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka, które Bank uznaje za istotne i mierzalne, których wysokość jest dostosowana do akceptowalnego przez Radę Nadzorczą poziomu ryzyka Banku (apetytu/tolerancji na ryzyko). Ustalenie, przestrzeganie i monitoring wewnętrznych limitów ma na celu ograniczenie ekspozycji na ryzyko, a także wykrywanie przypadków niepożądanego wzrostu ryzyka. Bank opracowuje plany awaryjne na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych, które mogą szczególnie istotnie wpłynąć na funkcjonowanie Banku, w szczególności plany awaryjne wymagane przez przepisy zewnętrzne.

Bank wdraża i utrzymuje system informacji zarządczej zapewniający otrzymywanie przez Radę Nadzorczą, Komitet Audytu, Zarząd, a także odpowiednie komórki i jednostki organizacyjne aktualnej informacji o ryzyku zidentyfikowanym w obecnej i przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem.

System zarządzania ryzykiem podlega cyklicznym i incydentalnym przeglądom w celu dostosowania do skali i profilu ryzyka z uwzględnieniem: efektywności systemu zarządzania ryzykiem, aktualnych wysokości strategicznych limitów tolerancji na ryzyko bankowe, zmian w strategii i działalności biznesowej mających wpływ na poziom ryzyka w Banku, aktualnej struktury i organizacji zarządzania ryzykiem oraz dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka w Banku jest ryzyko kredytowe oraz jego pochodne tj. ryzyko koncentracji zaangażowań, ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych. Jednocześnie Bank identyfikuje w działalności następujące rodzaje ryzyka: ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe), ryzyko operacyjne, ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyko płynności i finansowania, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko kapitałowe/niewypłacalności, ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej, ryzyko rezydualne, ryzyko inwestycji kapitałowych oraz koncentracji znacznych zaangażowań kapitałowych, ryzyko modeli, ryzyko utraty reputacji, ryzyko braku zgodności funkcjonujące w ramach systemu kontroli wewnętrznej, oraz inne ryzyka uznane przez Bank za istotne, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi w zakresie oceny adekwatności kapitałowej Banku.

Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi oraz uznane zostały za istotne, Bank zalicza: ryzyko kredytowe, w tym koncentracji, ryzyko walutowe, ryzyko operacyjne, ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyko płynności i finansowania, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko kapitałowe/niewypłacalności oraz ryzyko braku zgodności. Poniżej opisano cele, strategię i zasady w zakresie zarządzania ryzykami uznanymi za istotne oraz umieszczono informację na temat ogólnego profilu ryzyka Banku, zawierającą kluczowe wskaźniki dotyczące ryzyka.

Zatwierdzone przez Zarząd Banku oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, daje pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu strategii działania Banku. Oświadczenie zawarte zostało w załączniku do niniejszej Informacji.

3.1. Ryzyko kredytowe i koncentracji

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i ilości portfela kredytowego, cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. Zwiększenie

bezpieczeństwa działalności kredytowej Bank planuje osiągnąć poprzez zapewnienie właściwej jakości oceny ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec pojedynczego klienta oraz całego portfela kredytowego Banku. W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza ryzykiem kredytowym, ryzykiem koncentracji zaangażowań, ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ryzykiem rezydualnym.

W procesie zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz detalicznych ekspozycji kredytowych, Bank realizuje zasady określone w Rekomendacji S oraz w Rekomendacji T Komisji Nadzoru Finansowego.

Ryzyko kredytowe rozpatrywane jest w dwóch aspektach tj. ryzyka pojedynczej transakcji i ryzyka łącznego portfela kredytowego. Ryzyko pojedynczej transakcji zależy od wysokości możliwej straty i prawdopodobieństwa jej wystąpienia. Ryzyko łączne portfela kredytowego zależne jest od wysokości pojedynczych kredytów, prawdopodobieństwa ich niespłacenia i współzależności między poszczególnymi kredytami lub kredytobiorcami. Im mniejsza jest wzajemna zależność tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacalność innych, zwiększając w ten sposób łączne ryzyko kredytowe.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu oraz prawidłowym zabezpieczaniu ekspozycji kredytowej, bieżącym monitoringu kredytowym, dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych, prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami i kontroli działalności kredytowej. Stosowane w Banku metodyki oceny zdolności kredytowej określają regulaminy, instrukcje oraz inne regulacje kredytowe, zapewniające standaryzację świadczonych usług oraz ograniczające ryzyko kredytowe.

Ważnym elementem procesu ograniczania ryzyka kredytowego są prawne zabezpieczenia wierzytelności. W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców oraz zabezpieczeń. Przyjęte zabezpieczenia ekspozycji kredytowych podlegają cyklicznemu monitoringowi, którego zadaniem jest wczesna identyfikacja sygnałów ostrzegawczych, umożliwiającą podjęcie skutecznych działań ograniczających ryzyko kredytowe oraz gwarantujących uzyskanie planowanych przychodów z ekspozycji kredytowej. W przypadku zabezpieczenia w postaci hipoteki monitorowana jest wartość rynkowa nieruchomości.

W celu zwiększenia skuteczności procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczych transakcji kredytowych oraz oceny wiarygodności klientów, Bank współpracuje z Biurem Informacji Kredytowej - BIK S.A. oraz Biurem Informacji Gospodarczej BIG Info Monitor – instytucjami zewnętrznymi oferującymi systemy wspomagające zarządzanie ryzykiem kredytowym. Do aktualizacji ocen wartości nieruchomości przyjmowanych na zabezpieczenie Bank korzysta z bazy systemu AMRON – Analiz i monitorowania rynku obrotu nieruchomościami.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego portfelowego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:

- ✓ dywersyfikacji oraz monitorowania i raportowania ryzyka,
- ✓ badania i monitorowania jakości portfela oraz adekwatności dokonanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw celowych na należności zagrożone,
- ✓ realizacji przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
  - organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
  - prawidłowym przepływie informacji,
  - odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
  - nadzorze nad działalnością kredytową.

Do pomiaru ryzyka kredytowego Bank wykorzystuje szereg wskaźników obrazujących badane obszary i umożliwiających analizę i ocenę trendów/kierunków zmian poziomu, dynamiki i struktury oraz jakości portfela kredytowego. W celu dywersyfikacji ryzyka kredytowego Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności prowadzonej działalności limity wewnętrzne ograniczające jego poziom m.in. w ujęciu branżowym, geograficznym, stosowanych zabezpieczeń, produktowym, zaangażowania wobec jednego kredytobiorcy, grupy powiązanej kapitałowo lub organizacyjnie itp. W ramach systemu raportowania badany jest stopień wykorzystania limitów wewnętrznych. W oparciu o przeprowadzane analizy w okresach kwartalnych sporządzane są raporty, na podstawie których określana jest skala ryzyka koncentracji portfela kredytowego i ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych. Dodatkowo, w okresach miesięcznych sporządzane są informacje z koncentracji dużych zaangażowań i zaangażowań kapitałowych, w okresach półrocznych raporty z ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie. Bank dokonuje również oceny realizacji przyjętej polityki zarządzania ryzykiem koncentracji, ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie i detalicznych ekspozycji kredytowych.

W przypadku gdy ryzyko występujące w portfelu kredytowym okazuje się nieakceptowane Bank podejmuje następujące działania obejmujące w szczególności:

- ✓ ograniczanie kwot zaangażowania poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów na kredyty udzielane określonym kredytobiorcom, na duże zaangażowania kredytowe lub na pewne rodzaje kredytów o wysokim stopniu ryzyka,
- ✓ ograniczanie skali całej akcji kredytowej Banku lub w odniesieniu do wybranych Oddziałów Banku,
- ✓ zwiększanie poziomu zabezpieczeń,
- ✓ restrukturyzowanie zadłużenia,
- ✓ doskonalenie standardów kredytowych i systemu kontroli wewnętrznej oraz opracowanie odpowiednich procedur wewnętrznych,
- ✓ podejmowanie innych zindywidualizowanych działań, zależnych od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

W przypadku zidentyfikowania, występowania i nasilenia się niekorzystnych zjawisk oraz tendencji, a także istotnego niedotrzymania poziomu wewnętrznych limitów ostrożnościowych Bank podejmuje określone wewnętrznymi procedurami działania awaryjne.

Celem zarządzania ryzykiem koncentracji jest :

- ✓ zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji portfela aktywów, pozwalającej zredukować ryzyko kredytowe związane z niewypłacalnością podmiotów charakteryzującym się podobnym profilem działania (branża) lub wielkości ekspozycji,
- ✓ przestrzeganie limitów zewnętrznych określonych w Prawie bankowym,
- ✓ zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji zabezpieczeń, pozwalającej zredukować ryzyko zmian rynkowych wartości przyjętych zabezpieczeń kredytowych,
- ✓ utrzymanie koncentracji zgodnej z założonym apetytem na ryzyko.

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania zgodnie z Rozporządzeniem CRR i ustawą Prawo bankowe, w szczególności w odniesieniu do pojedynczego klienta lub grupy klientów powiązanych. Ryzyko koncentracji zaangażowań wobec pojedynczych klientów oraz grup powiązanych klientów było w Banku monitorowane zgodnie z art. 395 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych nr 575/2013 (CRR), zgodnie z którym, Bank nie przyjmuje na siebie ryzyka ekspozycji wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, której wartość przekracza 25% wartości jej uznanego kapitału. Wewnętrzny limit ostrożnościowy w tym zakresie na poziomie 23% kapitału uznanego był przestrzegany.

3.2. Ryzyko walutowe

Zarządzanie ryzykiem walutowym w Banku odbywa się zgodnie z Rekomendacją I, dotyczącą zarządzania ryzykiem walutowym w bankach oraz zasad dokonywania przez banki operacji obciążonych ryzykiem walutowym. Operacyjną działalność walutową prowadzą Oddziały Banku. Zadaniem tego procesu jest zawieranie transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nimi ryzyko. Do tego celu Bank nie wykorzystuje instrumentów zabezpieczających (pochodnych), a jedynie zarządza pozycjami walutowymi netto oraz pozycją całkowitą, z uwzględnieniem wyniku z pozycji wymiany.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest utrzymanie całkowitej pozycji walutowej na poziomie nie powodującym powstania obowiązku tworzenia wymogu kapitałowego, oraz utrzymywanie udziału walutowych pozycji bilansowych w sumie bilansowej na poziomie nie wyższym niż 3%. Limit nie został przekroczony. Udział aktywów i pasywów walutowych w 2020 roku nie przekroczył wartości granicznej i ukształtował na koniec roku dla aktywów na poziomie 1,70% oraz dla pasywów na poziomie 1,68% wyznaczonego limitu. Strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe przy jednoczesnym dążeniu do pełnego zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku. Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez system limitów ograniczających poziom ekspozycji walutowej. Limity z zakresu ryzyka walutowego uchwała Zarząd Banku. Monitoring wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego przeprowadzany jest przez WRiA. Do pomiaru ryzyka walutowego Bank wykorzystuje model wartości zagrożonej (VaR – metoda RiskMetrics) obliczanej dla zmienności kursów walut z ostatnich 250 dni roboczych i poziomie istotności równej 0,01 dla 1 dniowego horyzontu czasowego. Wydział ryzyk i analiz dokonuje pomiaru dwukrotnie w każdym dniu roboczym. W ramach systemu raportowania Bank monitoruje:

- ✓ pozycję całkowitą,
- ✓ pozycję walutową netto,
- ✓ VaR.

Dodatkowo, w okresach miesięcznych dokonywane są testy warunków skrajnych i odwrotne testy warunków skrajnych. Wyżej wymienione informacje służą do sporządzenia zbiorczych raportów w okresach miesięcznych. W ramach systemu zabezpieczania i ograniczania ryzyka walutowego Bank stosuje system limitów wewnętrznych oraz przeprowadza operacje, których zadaniem jest utrzymanie limitowanych wartości w granicach wyznaczonych limitów. Bank stosuje limity na: maksymalną dopuszczalną wartość zagrożoną w horyzoncie 1 dnia roboczego, pozycję całkowitą, wartość pozycji walutowej netto dla każdej waluty. W procesie monitorowania i raportowania Bank ustala stopień wykorzystania obowiązujących limitów, a w przypadku ich przekroczenia lub groźby przekroczenia, dokonuje odpowiedniej korekty struktury pozycji walutowych z uwzględnieniem jej wpływu na wynik z pozycji wymiany. Skuteczność procesu zarządzania ryzykiem walutowym mierzona jest wynikiem z pozycji wymiany, stopniem realizacji planów finansowych w zakresie działalności walutowej oraz liczbą zanotowanych przekroczeń obowiązujących limitów. Na dzień 31.12.2020 roku całkowita pozycja walutowa wyniosła 165,4 tys. zł. Wartość ta była niższa od 2% funduszy własnych – Bank nie wyznaczał wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego.

3.3. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne w Banku definiowane jest jako ryzyko poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów, strat wynikających z przyczyn zewnętrznych. Zgodnie z rekomendacjami Komitetu Bazylejskiego do ryzyka operacyjnego zalicza się ryzyko prawne, natomiast nie obejmuje ono ryzyka reputacji oraz ryzyka strategicznego. Celem procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym jest stałe ograniczanie ryzyka, ochrona zasobów, systemów oraz procesów, jak również zabezpieczanie się przed ewentualnymi negatywnymi skutkami ryzyka. Cel ten realizowany jest poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, budowę świadomości pracowników poprzez odpowiednie szkolenia i działania zarządcze, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania i kontroli wewnętrznej.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku wdrożony został według postanowień Rozporządzenia CRR z uwzględnieniem Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, co w szczególności przejawia się jasnym określeniem kompetencji i zadań w zakresie nadzorowania i kontroli systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, jak również w zakresie realizacji procesu zarządzania tym ryzykiem. Bank dostosował system zarządzania ryzykiem operacyjnym do zaleceń wynikających z Rekomendacji M Komisji Nadzoru Finansowego stanowiącej zbiór zasad dobrych praktyk w zakresie ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach, Rekomendacji D dotyczącej zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w bankach oraz bezpieczeństwa transakcji płatniczych wykonywanych drogą internetową. Ryzyko operacyjne obejmuje także ryzyko bezpieczeństwa usług płatniczych – ryzyko wynikające z nieodpowiednich lub zawodnych procedur lub zdarzeń zewnętrznych, które mają lub mogą mieć niekorzystny wpływ na dostępność, integralność i poufność systemów informacyjno – komunikacyjnych (ICT) lub informacji wykorzystywanych do świadczenia usług płatniczych. Obejmuje ono również ryzyko wynikające z cyberataków lub niewystarczającego bezpieczeństwa fizycznego (Wytyczne EBA/GL/2017/17).

Bezpośrednio w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

- 1) Pracownicy Banku – odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem operacyjnym na swoich stanowiskach pracy, w tym m.in.: za identyfikację ryzyka operacyjnego w zakresie własnych działań, przekazywanie informacji o zdarzeniach operacyjnych, znajomość planów awaryjnych obowiązujących jednostkę/komórkę organizacyjną Banku, w której zatrudniony jest pracownik.
- 2) Rejestratorzy AZRO – pracownicy, odpowiedzialni za rejestrowanie zdarzeń operacyjnych.
- 3) Koordynatorzy (kadra kierownicza) odpowiedzialni za nadzór nad procesami identyfikacji, rejestracji, analizy i zapobiegania zdarzeniom z zakresu ryzyka operacyjnego, koordynowania procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym w obszarach działania określonych w regulaminach organizacyjnych i procedurach wewnętrznych dotyczących danych jednostek/komórek, monitorowania ryzyka operacyjnego zidentyfikowanego w obrębie danego obszaru działania, stosowanie narzędzi i podejmowanie czynności zapobiegających powstawaniu ryzyka operacyjnego.
- 4) Pracownik ds. outsourcingu - odpowiedzialny za przygotowanie i nowelizację procedur z zakresu outsourcingu oraz monitorowanie i raportowanie na temat podmiotów zewnętrznych, z którymi Bank nawiązał współpracę w ramach outsourcingu czynności określonych w art. 6a ustawy Prawo Bankowe oraz w Wytycznych EBA w sprawie outsourcingu (EBA/GL/2019/02).
- 5) Wydział ryzyk i analiz - realizujący zadania związane z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym poprzez tworzenie/aktualizację procedur interdyscyplinarnych w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym w zakresie metodyk i standardów identyfikacji, pomiaru i szacowania, monitorowania, ograniczania poprzez

limity, raportowania i kontroli ryzyka operacyjnego, a także wykonywanie pomiaru, monitorowanie i kontrolę poziomu ryzyka operacyjnego na bazie otrzymywanych danych, raportowanie dla potrzeb Komitetu RO, Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej w zakresie wskaźników KRI, wymogów kapitałowych oraz zdarzeń operacyjnych potencjalnych i rzeczywistych.

- 6) Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne – realizujące cele i zadania określone we właściwych procedurach.
- 7) Komitet RO – pełniący funkcję opiniodawczą w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym.
- 8) Zarząd Banku - odpowiadający za całokształt zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku oraz podejmowanie decyzji strategicznych wpływających na poziom ryzyka operacyjnego obciążającego Bank.
- 9) Prezes Zarządu - sprawujący nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w działalności Banku oraz odpowiedzialny za dostarczanie Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej informacji na temat zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, rozmiarów ryzyka oraz zmian w jego profilu.
- 10) Rada Nadzorcza – sprawująca kontrolę jakości i adekwatności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku, kontrolę działań audytu, zatwierdzająca strategię zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku oraz jej nowelizacje.

Z uwagi na funkcjonowanie Banku w ramach Systemu Ochrony Instytucjonalnej Bank, zgodnie z umową systemu ochrony powierzył audyt wewnętrzny organowi zarządzającemu systemem ochrony. Zadaniem audytu jest badanie i ocena w sposób niezależny i obiektywny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

W Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie zinwentaryzowano bankowe procesy wewnętrzne, do których przypisano właścicieli. Spośród zinwentaryzowanych w Banku procesów wyznaczono procesy krytyczne z punktu widzenia ciągłości działania Banku oraz procesy kluczowe dla realizacji strategii Banku. Funkcjonujący w Banku plan utrzymania ciągłości działania, zapewnia szybkie wznowienie procesów bankowych poprzez odtworzenie w pierwszej kolejności najważniejszych funkcji biznesowych realizowanych przez Bank w przypadku zaistnienia poważnej awarii lub katastrofy.

Do pomiaru poziomu ryzyka operacyjnego w okresach kwartalnych Bank wykorzystuje wskaźniki KRI (kluczowe wskaźniki ryzyka), ustalone dla czynników określonych w Rekomendacji M, a ich katalog odzwierciedla najbardziej newralgiczne obszary funkcjonowania Banku. W okresach miesięcznych badane są dodatkowo kluczowe wskaźniki ryzyka oparte na istniejącej w Banku bazie strat, wyznaczanych dla kategorii zdarzeń, linii biznesowych oraz czynników ryzyka. W ramach systemu monitorowania rejestrowane są wszystkie zdarzenia operacyjne, tworząc tzw. bazę strat operacyjnych, które na bieżąco poddawane są analizie. Ponadto, zdarzenia charakteryzujące się niską częstotliwością, ale wysokimi stratami (powyżej 1% wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne) raportowane są niezwłocznie i bezpośrednio do Zarządu Banku. Bank w ramach oceny ryzyka operacyjnego przeprowadza samoocenę ryzyka (szacowanie ryzyka), na podstawie której tworzona jest mapa ryzyka stanowiąca graficzną prezentację ryzyka powodowanego przez poszczególne zidentyfikowane zagrożenia i służy do lepszego zrozumienia struktury ryzyka operacyjnego Banku.

Na podstawie zdarzeń operacyjnych tworzony jest w okresach miesięcznych raport na temat strat operacyjnych. Zawiera on profil ryzyka operacyjnego, wysokość poniesionych strat w kilku przekrojach analitycznych oraz ich wpływ na wynik finansowy Banku, a także stopień wykorzystania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego. W okresach kwartalnych na podstawie odrębnego systemu sprawozdawczości wewnętrznej, tworzony jest raport na temat ryzyka operacyjnego, który zawiera wartości wskaźników KRI, dotyczące obszarów newralgicznych, w danym kwartale.

W ramach systemu zabezpieczania i ograniczania ryzyka Bank stosuje system limitów wewnętrznych oraz podejmuje działania mające na celu zminimalizowanie poziomu występującego ryzyka operacyjnego. Limity dotyczą wskaźników KRI i za ich pomocą określany jest profil występującego ryzyka. Podejmowane działania mogą mieć charakter systemowy oraz bieżący. Działania systemowe polegają na tworzeniu odpowiednich rozwiązań organizacyjno-technicznych (procedury, plany awaryjne i plany ciągłości działania, organizacja, algorytmy postępowania) mających na celu ograniczanie i minimalizowanie skutków ryzyka. Natomiast działania bieżące dotyczą bezpośrednio zdarzeń operacyjnych i związane są z działaniami zapobiegawczymi. Wszystkie stosowane instrumenty zarządzania ryzykiem operacyjnym można podzielić na: ograniczające czynniki ryzyka, ograniczające poziom ryzyka i redukujące skutki ryzyka. Wybór konkretnych instrumentów zależy od skali i rodzaju zagrożenia, jak również kosztów ich ewentualnego zastosowania. Ponadto, Bank posiada szereg procedur, które w ujęciu systemowym w znacznym stopniu przyczyniają się do ograniczania rozmiarów występującego ryzyka, dotyczących takich obszarów i zagadnień jak bezpieczeństwo informacji, ochrona danych osobowych, przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, bezpieczeństwo systemów informatycznych, wdrażanie nowych produktów, zarządzanie kadrami, bezpieczeństwo i higieny pracy itp. Skuteczność procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym mierzona jest liczbą zanotowanych przekroczeń obowiązujących limitów.

3.4. Ryzyko płynności i finansowania

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku odbywa się zgodnie z przepisami prawnymi i regulacjami nadzorczymi. Przyjęte zasady dotyczące zarządzania ryzykiem płynności są zgodne z Rekomendacją P dotyczącą zarządzania płynnością finansową banków, z postanowieniami Ustawy Prawo bankowe dotyczącymi płynności finansowej banku oraz Uchwałą Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. z późn. zm. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności, a także Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych.

Ryzyko płynności definiowane jest jako zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowanych strat realizacji zobowiązań.

Głównym założeniem podejmowanych działań Banku jest utrzymanie odpowiedniej pozycji płynności odpowiadającej obecnym lub potencjalnym zapotrzebowaniom na środki ze strony klientów przy jednoczesnym spełnieniu obowiązujących Bank regulacyjnych norm płynności.

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności płatniczej, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych głównie poprzez angażowanie nadwyżek środków w lokaty terminowe w banku zrzeszającym lub krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe. Zarządzanie płynnością ma na celu dostosowanie utrzymywanego poziomu aktywów płynnych do rodzaju i rozmiarów prowadzonej działalności oraz zapewnienie posiadania i/lub łatwego dostępu do dostatecznej ilości środków finansowych, na poziomie zapewniającym pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na te środki ze strony klientów Banku. W realizacji tego celu za szczególnie istotne uznaje się dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania oraz utrzymanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych, w tym w szczególności nadzorczych miar płynności – wynikających z Uchwały 386/2008KNF w sprawie wiążących banki norm płynności oraz wskaźnika LCR określonego w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014r., uzupełniającym Rozporządzenie CRR w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych.

Celem polityki Banku w zakresie utrzymania płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań umożliwiających ich przetrwanie, takich jak plany awaryjne. Tak przyjęty cel sprowadza zagadnienia płynności do obszaru stabilności źródeł finansowania Banku oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości. W związku z powyższym zarządzanie ryzykiem płynności poprzez kształtowanie struktury bilansu i zobowiązań pozabilansowych ma na celu zapewnić stałą zdolność do regulowania zobowiązań, uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz mogące się pojawić potrzeby w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub zachowań klientów.

Bank poprzez stabilne i bezpieczne zarządzanie ryzykiem płynności dąży jednocześnie do utrzymania równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności biznesowej a poziomem generowanego przez nią ryzyka. Bank zarządza ryzykiem płynności w sposób systemowy i bieżący odpowiednio poprzez szereg działań zmierzających do realizacji celu nadrzędnego oraz poprzez zorganizowany proces gromadzenia, udostępniania, analizy danych dotyczących identyfikacji przedmiotowego ryzyka i ograniczania jego rozmiarów. Polityka zarządzania ryzykiem płynności ma charakter całościowy i skonsolidowany, co oznacza uwzględnienie wszystkich istotnych dla Banku rodzajów ryzyka i zależności między nimi, jak i objęcie procesem zarządzania wszystkich jednostek organizacyjnych Banku. W procesie zarządzania płynnością finansową Banku istotne jest skorelowanie akcji kredytowej ze stabilnym wzrostem bazy depozytowej. Rozwój akcji kredytowej uzależniony jest bowiem ściśle od poziomu stabilnej bazy depozytowej w Banku.

Podział funkcji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności uwzględnia rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka (operacyjna działalność rynkowa) od funkcji niezależnej oceny i kontroli ryzyka. Za dokonywanie transakcji związanych z zabezpieczeniem płynności, w tym zabezpieczenie środków w zakresie płynności śróddziennej i alokowanie nadwyżek odpowiada Główny księgowy. Funkcja monitorowania, pomiaru i analizy ryzyka płynności, kontroli przestrzegania limitów, propozycji zmian ich wartości, analizy limitów wewnętrznych pod kątem ich wpływu na bezpieczeństwo Banku oraz zgodności przyjętych limitów z poziomem ryzyka akceptowalnym przez Radę Nadzorczą przypisana jest do Wydziału ryzyk i analiz. Nadzór nad bieżącym zarządzaniem płynnością sprawuje Wiceprezes Zarządu ds. finansowo- księgowych. Prezes Zarządu pełni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności, w tym nad realizacją polityki zarządzania ryzykiem płynności.

Bank utrzymuje płynność kierując się realizacją następujących celów operacyjnych:

- 1) zarządzanie płynnością śróddzienną w celu zapewnienia bieżącego wykonywania przez Bank zobowiązań płatniczych i rozliczeniowych – zarówno w normalnych warunkach, jak i w warunkach skrajnych,

- 2) utrzymywanie nadwyżki nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych na poziomie pozwalającym na regulowanie krótko i średnioterminowych potrzeb płynnościowych Banku, zarówno w warunkach normalnych, jak i w warunkach skrajnych,
- 3) uwzględnienie potrzeb płynności finansowej na etapie przygotowywania rocznych i długookresowych planów działalności Banku (w szczególności planów rozwoju akcji kredytowej).

W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami i z uwzględnieniem specyfiki działalności poprzez:

- 1) codzienną analizę wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego w Banku BPS SA, umożliwiającą efektywne wykorzystanie dostępnych środków,
- 2) codzienne monitorowanie poziomu aktywów płynnych oraz stopnia wykorzystania obowiązujących w tym zakresie limitów,
- 3) analizę luki płynności, z uwzględnieniem wskaźników płynności w wybranych terminach zapadalności/wymagalności, w okresach miesięcznych,
- 4) wyznaczenie i monitorowanie wykorzystania limitów finansowania portfela kredytowego,
- 5) wyznaczanie osadu we wkładach,
- 6) kontrolę przestrzegania limitów stanów gotówki w kasach Banku, w ramach potrzeb, dokonując zasileń, bądź odprowadzeń nadmiaru gotówki,
- 7) analizę stopnia zrywalności i odnawialności depozytów terminowych,
- 8) analizę wskaźników określających stabilność bazy depozytowej, zabezpieczenie płynności, finansowanie aktywów, limity płynności w odniesieniu do portfela kredytowego,
- 9) analizę scenariuszy sytuacji kryzysowych,
- 10) analizę wyników testów warunków skrajnych,
- 11) analizę źródeł ryzyka płynności.

W ramach systemu monitorowania w każdym dniu roboczym sporządzany jest raport płynności dziennej, zawierający pozycje, które mają wpływ na zachowanie bieżącej płynności w perspektywie najbliższego dnia roboczego. Z częstotliwością codzienną Bank bada wymóg dotyczący płynności, o którym mowa w art. 412 Rozporządzenia CRR, tj. wskaźnik pokrycia płynności krótkoterminowej LCR (Liquidity Coverage Ratio) – którego dotychczasowy poziom kształtował się w wysokich bezpiecznych granicach. Ponadto, zgodnie z wymogami w tym zakresie (Uchwałą Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności), Bank dokonuje codziennej kalkulacji nadzorczych miar płynności i nie zanotował ich przekroczenia. Dotychczasowa obserwacja poziomu ich kształtowania pozwala stwierdzić, że sytuacja w zakresie płynności jest stabilna.

W okresach miesięcznych sporządzany jest raport na temat poziomu ryzyka płynności, zawierający wskaźniki i wielkości z obszaru ryzyka płynności, które stanowią podstawę do podejmowania stosownych decyzji w zakresie projektowania docelowego akceptowanego poziomu ryzyka, którego przedmiotem jest min.: ocena struktury aktywów, ocena stabilności bazy depozytowej, ocena struktury pasywów, ocena wpływu zobowiązań pozabilansowych, analiza prognozy wpływów i wypływów na podstawie zestawienia luki płynności, analiza scenariuszy sytuacji awaryjnej, analiza testów warunków skrajnych, analiza kształtowania nadzorczych norm płynności oraz wskaźnika LCR oraz analiza stopnia wykorzystania obowiązujących limitów wewnętrznych.

Badane i analizowane wielkości oraz wskaźniki zawierają w swojej konstrukcji pozycje bilansowe i pozabilansowe wpływające w sposób znaczący na poziom płynności Banku, a uzyskane na ich podstawie informacje przedstawiają w sposób przejrzysty i syntetyczny rodzaje oraz wielkości ryzyka płynności w działalności Banku.

W ramach systemu zabezpieczania i ograniczania ryzyka płynności Bank stosuje tzw. 'siatkę' limitów wewnętrznych oraz instrumenty regulowania płynności, których zadaniem jest utrzymanie limitowanych wartości w wyznaczonych granicach, zapewniając tym samym zachowanie przez Bank płynności finansowej. Stosowany katalog limitów jest dość obszerny, natomiast wykorzystywane w Banku instrumenty regulowania płynności to:

- 1) środki własne na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym,
- 2) lokaty w Banku Zrzeszającym,
- 3) łatwo zbywalne papiery wartościowe,
- 4) kredyt w rachunku bieżącym,
- 5) gotówka w kasach Banku,
- 6) środki zgromadzone na rachunkach walutowych nostro w Banku Zrzeszającym.

Dodatkowo, Bank posiada awaryjne plany pozyskiwania środków na wypadek przejściowej utraty płynności oraz scenariusze działań na wypadek wystąpienia określonych rodzajów zagrożeń lub sytuacji kryzysowych skutkujących zachwianiem płynności.

Skuteczność procesu zarządzania ryzykiem płynności mierzona jest liczbą zanotowanych przekroczeń obowiązujących limitów oraz liczbą zaistniałych sytuacji kryzysowych w zakresie płynności. Dotychczasowa analiza poziomu i profilu występującego w Banku ryzyka płynności przy uwzględnieniu trendów, sezonowości jak i charakteru oraz skali prowadzonej działalności Banku wskazuje na brak zagrożeń dla utrzymania płynności.

Testy warunków skrajnych obejmują analizy wrażliwości, scenariuszowe oraz testy odwrócone. Wyniki testów warunków skrajnych wykorzystywane są w procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku, w szczególności w ramach przygotowywania awaryjnych planów płynności, do oceny adekwatności nadwyżki płynności oraz do ustalenia limitów wewnętrznych. Bank dokonuje również oceny realizacji przyjętej polityki zarządzania ryzykiem płynności.

Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego celem funkcjonowania jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego z Uczestników SOZ BPS na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Informacje dotyczące pozycji płynności Banku na dzień 31.12.2020 r.:

- 1) Podstawowym źródłem finansowania aktywów Banku są środki pozyskane od podmiotów niefinansowych. Stanowiły one 81,3% aktywów ogółem. Środki instytucji rządowych i samorządowych finansowały aktywa w 9,9%, a kapitały 7,9%.
- 2) Baza depozytowa w skali 2020 r. wzrosła o 13,2% i na koniec roku wynosiła 451.384 tys. zł, wskaźnik stabilności bazy depozytowej ukształtował się na poziomie 71,9%.
- 3) Kredyty kształtowały się na poziomie 225.080 tys. zł i w 100% były pokryte depozytami stabilnymi. Nadwyżka depozytów nad kredytami wyniosła 226.304 tys. zł.
- 4) Relacja kredyty/depozyty wykazywała wahania od 54,3% do 49,2%. Na koniec 2020 r. relacja portfela kredytowego do stanu depozytów wynosiła 49,9%, a do depozytów stabilnych 67,9%.
- 5) Ze struktury podmiotowej wynika, że bazę depozytową stanowiły głównie depozyty osób prywatnych, które stanowiły 55,4% i rolników 20,4%. Depozyty pozostałych podmiotów gospodarczych i innych jednostek niefinansowych stanowiły 13,3%. Depozyty jednostek budżetowych stanowiły 10,9%.
- 6) W strukturze terminowej depozytów nieznacznie dominowały depozyty bieżące, które stanowiły 64,9% depozytów ogółem. Ryzyko płynności wynikające z dużego udziału depozytów bieżących jest kompensowane wysokim wskaźnikiem osadu, a także wysokim udziałem aktywów płynnych w aktywach ogółem.
- 7) W bazie depozytowej nie występuje nadmierna koncentracja, udział dużych depozytów w bazie depozytowej stanowił 15,1%.
- 8) W bazie depozytowej utrzymywała się niska zrywalność i wysoka odnawialność depozytów terminowych.
- 9) Zarządzając ryzykiem płynności Bank utrzymuje odpowiednią nadwyżkę płynności złożoną z łatwo zbywalnych aktywów w celu możliwości przetrwania sytuacji kryzysowych związanych z ryzykiem płynności. Odpowiedni poziom aktywów płynnych pozwala na regulowanie krótko i średnio terminowych potrzeb płynnościowych Banku. W skład aktywów płynnych utrzymywanych przez Bank wchodzi łatwo zbywalne i o niskim stopniu ryzyka obligacje skarbowe, bony pieniężne NBP oraz lokaty składane w Banku Zrzeszającym z terminem płatności do 1 miesiąca. Na koniec 2020 r. aktywa płynne wynosiły 226.111 tys. zł i stanowiły 45,7% aktywów netto i z nadwyżką pokrywały depozyty niestabilne oraz duże depozyty.
- 10) Bank przez cały 2020r. posiadał dostęp do wystarczającej ilości źródeł finansowania, na poziomie zapewniającym pokrycie potencjalnego zapotrzebowania na środki ze strony klientów, w tym finansowania w ramach przyznanego przez Bank BPS SA łącznego limitu zaangażowania na kwotę 33.7 mln zł. W 2020r. Bank nie korzystał z lokat z Banku Zrzeszającego ani debetu w rachunku bieżącym na realizację nieprzewidzianych obciążeń rachunku bieżącego.
- 11) Bank nie jest uzależniony od kredytów i pożyczek międzybankowych.
- 12) Bank analizował poziom stabilności źródeł finansowania oraz monitorował kształtowanie się zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w poszczególnych horyzontach czasowych w celu weryfikacji kwoty dostępnego finansowania w przedziałach czasowych.
- 13) Bank monitorował kształtowanie się wskaźników stanowiących wyznaczniki pozycji płynności, tj. współczynniki płynności, wskaźniki zabezpieczenia płynności, wskaźniki stabilności bazy depozytowej, wskaźniki finansowania aktywów na tle ich wartości progowych. W 2020r. wskaźniki te kształtowały się na bezpiecznych poziomach zapewniających utrzymanie płynności finansowej Banku.
- 14) Nie wystąpiły przekroczenia nadzorczych miar płynności. Bank codziennie spełniał nadzorcze normy płynności oraz wymóg w zakresie minimalnego poziomu wskaźnika pokrycia wpływów netto (wskaźnik LCR). Wewnętrzne limity ostrożnościowe ograniczające ryzyko płynności były przestrzegane, ich wykorzystanie kształtowało się na bezpiecznym poziomie.

- 15) Wskaźnik LCR stanowiący wskaźnik pokrycia przez aktywa płynne wypływów płynności netto w warunkach skrajnych przez okres 30 dni kalendarzowych wyliczony w Banku na 31.12.2020r. nie przekraczał wartości granicznych. Nadzorczy wymóg pokrycia wypływów netto wynosił min. 100% w 2020r.
- 16) Testy warunków skrajnych nie wykazały konieczności tworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka płynności rozumianego jako roczny dodatkowy koszt pozyskania środków w celu utrzymania wskaźników płynności na minimalnym wymagalnym poziomie.
- 17) Bank posiada awaryjny plan utrzymania płynności, który określa strategię i tryb postępowania w przypadku niedoborów płynności w sytuacjach awaryjnych opisanych scenariuszami warunków skrajnych, a także pozwala na uzyskanie zdolności do kompensacji niedoborów płynności w dłuższym horyzoncie czasowym.
- 18) Bank jest obciążony ryzykiem płynności wynikającym z finansowania kredytów długoterminowych depozytami krótkoterminowymi i średnioterminowymi. Jednak sytuacja w obszarze płynności finansowej była stabilna i nie stwarzała zagrożenia dla terminowej realizacji zobowiązań. Bank spełniał regulacyjne zewnętrzne miary płynności i posiadał wystarczający poziom aktywów płynnych. Wskaźnik płynności aktywów oraz stopień zabezpieczenia pasywów niestabilnych aktywami płynnymi kształtowały się na wysokich bezpiecznych poziomach. Baza depozytowa charakteryzowała się dużą stabilnością. Akcję kredytową w pełni zabezpieczał wolumen depozytów stabilnych.
- 19) Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego celem funkcjonowania jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego Uczestnika na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Kształtowanie się luki płynności na dzień 31.12.2020 r.

Lp.	Miara	1D-1M	1M-3M	3M-6M	6M-12M
I	Należności	195 702	33 367	11 004	21 009
II	Zobowiązania	202 886	40 532	46 388	52 240
III	Luka (I-II)	-7 184	-7 165	-35 384	-31 231
IV	Luka skumulowana	-7 184	-14 349	-49 733	-80 964
V	Wskaźnik płynności skumulowany	0,96	0,94	0,83	0,76

Kształtowanie się nadzorczych norm płynności w 2020 r.

Miara	2020.12. 31	Minimum w 2020 r.	Minimum regulacyjne
LCR	534,6	324,0	100
M3	2,74	2,31	1
M4	1,58	1,57	1

3.5.Ryzyko stopy procentowej

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku odbywa się zgodnie z Rekomendacją G, dotyczącą zarządzania ryzykiem stopy procentowej w bankach. Ryzyko stopy procentowej definiowane jest jako ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz jego kapitału na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter:

a) skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku.

b) całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyk bankowych.

Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje bilansowe i pozabilansowe zarządzane przez jednostki i komórki organizacyjne Banku.

Celem procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest takie kształtowanie struktury bilansu Banku oraz pozycji pozabilansowych, aby realizowane były cele strategiczne, w tym:

- maksymalizacja wartości rynkowej kapitału, przy jednoczesnym utrzymaniu ekspozycji narażonej na ryzyko stopy procentowej na poziomie zgodnym z przyjętą strategią zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału, wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą w ramach zatwierdzonej strategii działania Banku,
- utrzymanie niskiej wrażliwości wyniku odsetkowego na zmiany rynkowych stóp procentowych tj. Bank będzie utrzymywał pozycję luki (niedopasowanie pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych) w ramach przyjętych w procedurze zarządzania ryzykiem stopy procentowej limitów, ograniczanie ryzyka stopy procentowej w kategorii ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego i jego możliwego, negatywnego wpływu na zmiany rynkowych stóp procentowych będzie prowadzone poprzez szybką reakcję

Banku (zmiany oprocentowania depozytów i kredytów) w przypadku niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych.

Do tego celu Bank nie wykorzystuje instrumentów pochodnych, a jedynie podejmuje działania mające docelowo zminimalizować wrażliwość wyniku odsetkowego na zmiany rynkowych stóp procentowych (kształtowanie struktury bilansu) oraz zapewnić marżę odsetkową określoną w planach finansowych Banku, przy uwzględnieniu sytuacji panującej na rynku usług finansowych.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na następujących elementach:

- 1) analiza i pomiar ryzyka stopy procentowej metodą luki niedopasowania terminów przeszacowania,
- 2) symulacje możliwego wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku,
- 3) analiza ryzyka niedopasowania, bazowego i opcji klienta,
- 4) analiza zmian wartości ekonomicznej kapitału,
- 5) testy warunków skrajnych,
- 6) system limitów ostrożnościowych.

Do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje:

- 1) metodę wyniku odsetkowego, badając:

- *ryzyko niedopasowania* – Bank stosuje metodę luki stopy procentowej oraz wpływ zmiany stóp procentowych na wynik odsetkowy w ciągu 12 miesięcy. Zakładana jest skala szokowej zmiany stóp procentowych, zgodnie z rekomendacją nadzoru – 200 pb., (przy czym przyjmuje się dodatkowe założenie, że stopy procentowe nie spadną poniżej 0 %). Bank przeprowadza analizę wpływu szokowych zmian rynkowych stóp procentowych na wynik odsetkowy, zgodnie z „Instrukcją zarządzania ryzykiem stopy procentowej”.

- *ryzyko bazowe* – Bank dokonuje analizy ryzyka bazowego poprzez zestawienie skumulowanych luk niedopasowania według poszczególnych stawek bazowych. Bank określa lukę niedopasowania aktywów i pasywów odsetkowych dla każdej ze stawek bazowych. Zakłada się szokowe niedopasowanie zmiany stawek bazowych o 35 pb., zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem stopy procentowej. Łączna wielkość zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego stanowi sumę zmian wyniku odsetkowego dla każdej stawki bazowej.

2) miarę wartości ekonomicznej (EVE) – Bank dokonuje analizy wrażliwości wartości rynkowej portfela bankowego na przesunięcie krzywej dochodowości w określonych przedziałach przeszacowania. W każdym przedziale przeszacowania stosuje się określoną przez Nadzorcę wielkość zmiany stopy procentowej, dzięki czemu można oszacować efekt zmiany kształtu krzywej dochodowości dla całego portfela bankowego. Miara wartości ekonomicznej reprezentuje koszt utraconych korzyści wynikających z aktualnej pozycji stopy procentowej Banku, które mogłyby powiększyć kapitał Banku. Kalkulacja EVE przeprowadzana jest z wykorzystaniem syntetycznej luki przeszacowania uwzględniając również pozycje powyżej 12 miesięcy.

Testy warunków skrajnych wykonywane są co miesiąc wraz z analizą ryzyka stopy procentowej. Testy warunków skrajnych dotyczące ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) potencjalną zmianę wyniku z tytułu odsetek w skali 12 miesięcy, na skutek zmian stóp procentowych NBP o 200 punktów bazowych,
- 2) potencjalną zmianę wartości ekonomicznej Banku na skutek zmian stóp procentowych NBP o 200 punktów bazowych w skali 12 miesięcy. Dodatkowo Bank z częstotliwością kwartalną zgodnie z wytycznymi EBA/GL/2018/02 z 19 lipca 2018r., przeprowadzał standardowy test wartości odstających obejmujący 6 scenariuszy szokowych oraz bardzo rygorystyczny i perspektywiczny test warunków skrajnych w odniesieniu do przychodów odsetkowych, który jest przeprowadzany z częstotliwością roczną.

W ramach systemu zabezpieczania i ograniczania ryzyka stopy procentowej Bank stosuje system limitów wewnętrznych oraz odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów Banku i podejmuje działania, których celem jest minimalizowanie poziomu występującego ryzyka stopy procentowej. System limitów pozwala na kontrolę ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej. Poziom limitów jest dostosowany do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku. Wyznacza się następujące rodzaje limitów:

- 1) limity niedopasowania (luki) w przedziałach przeszacowania,
- 2) limit na zmianę wartości ekonomicznej Banku w okresie 12 miesięcy na skutek zmian stóp procentowych o 200 punktów bazowych,
- 3) limit maksymalnej zmiany wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy od daty analizy na skutek występującego w Banku ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego, przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych,
- 4) limity związane z wykorzystaniem opcji klienta.

Bank w ramach badania ryzyka stopy procentowej stosuje zasady ograniczania ryzyka pozycji o nieokreślonym terminie wymagalności.

W związku z niewystępowaniem aktywów o nieokreślonym terminie zapadalności, Bank nie określa zasad ograniczania tego ryzyka po stronie aktywnej bilansu.

W pasywach do pozycji o nieokreślonym terminie wymagalności zalicza się:

- 1) środki na rachunkach bieżących podmiotów gospodarczych,
- 2) środki na rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych osób fizycznych,
- 3) środki na rachunkach bieżących jednostek samorządu terytorialnego.

Bank ogranicza ryzyko związane z możliwością nadmiernego odpływu środków o nieokreślonym terminie wymagalności, poprzez świadczenie kompleksowych usług związanych z obsługą rachunków bieżących.

W procesie monitorowania i raportowania Bank ustala stopień wykorzystania obowiązujących limitów, a w przypadku ich przekroczenia lub groźby przekroczenia, podejmuje działania adekwatne do skali i rodzaju występującego zagrożenia. Skuteczność procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej mierzona jest stopniem wykonania planów finansowych w zakresie wyniku odsetkowego.

3.6. Ryzyko wyniku finansowego

Ryzyko wyniku finansowego/biznesowe to ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału. Jest to ryzyko wynikające z niewłaściwej dywersyfikacji źródeł osiąganego wyniku finansowego (zysku) lub niezdolności Banku do utrzymania wystarczającego i stabilnego poziomu rentowności na poziomie wynikającym np. z zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą planów finansowych.

Ryzyko wyniku finansowego jest rezultatem ryzyka prowadzonej działalności biznesowej i może wynikać ze zmian warunków makroekonomicznych (ryzyko strategiczne, ryzyko zmian otoczenia makroekonomicznego, ryzyko regulacyjne, ryzyko konkurencji) oraz ich wpływu na ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych i strategicznych.

Podstawowym celem w zakresie zarządzania ryzykiem wyniku finansowego/biznesowym jest utrzymanie odpowiedniego poziomu wyniku finansowego, oznaczającego uzyskiwanie wyników finansowych w wysokości zapewniającej możliwość prowadzenia bieżącej działalności i odpowiedniego rozwoju Banku, w tym zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału.

Bank w ramach przyjętego modelu biznesowego identyfikuje zagrożenia dla prowadzenia dalszej działalności oraz dokonuje identyfikacji istotnych elementów/obszarów modelu biznesowego, w tym analizy ilościowej i jakościowej modelu biznesowego oraz dokonuje monitoringu strategii Banku i planu finansowego. Bank przeprowadza testy warunków skrajnych służące ocenie wpływu zmienności i niepewności otoczenia, w którym Bank działa na wynik finansowy, a co za tym idzie na budowę funduszy własnych.

Oceniając narażenie Banku na ryzyko wyniku finansowego/biznesowe stosowane są następujące kryteria oceny:

- 1) ocena wyników finansowych Banku i stopnia realizacji przyjętych planów finansowych,
- 2) ocena realizacji działań marketingowych, organizacyjnych, działań w zakresie rozwoju zasobów informatycznych, rozwoju zasobów ludzkich oraz ocena profilu ryzyka,
- 3) ocena wyników testów warunków skrajnych dotycząca wszystkich rodzajów ryzyka rozpoznanego jako istotne w działalności Banku, a także kapitałowych testów warunków skrajnych,
- 4) ocena postępów strategii Banku i realizacji zadań wynikających z planów dotyczących realizacji strategii w poszczególnych obszarach działania, w tym ocena zmian otoczenia mogących wpływać na realność osiągania celów strategii.

W roku 2020 cel w zakresie zarządzania ryzykiem wyniku finansowego/biznesowym jakim jest uzyskiwanie wyników finansowych w wysokości zapewniającej możliwość prowadzenia bieżącej działalności i odpowiedniego rozwoju Banku, w tym zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału został zrealizowany. Sytuacja pandemiczna i związane z nią ograniczenia aktywności gospodarczej wpłynęły na sytuację sektora bankowego. Bank zrealizował wynik finansowy brutto w 100,1%, a wynik netto w 96,8%. Wypracowany wynik finansowy oparty był na stabilnych źródłach przychodu. Negatywnie na wynik finansowy przełożył się istotny spadek przychodów odsetkowych, który był konsekwencją trzykrotnej obniżki stóp procentowych przez RPP do rekordowo niskiego poziomu.

Poziom apetytu/tolerancji na ryzyko wynikający z założeń strategii Banku, w tym ryzyka wynikającego z modelu biznesowego Banku, a także planów kapitałowych oraz projekcji finansowej nie przekroczył przyjętych akceptowalnych miar.

Pomimo trudnej sytuacji na rynku finansowym, która znalazła odzwierciedlenie w niższych w stosunku do ubiegłych kwartałów wskaźnikach rentowności działania Banku, sytuacja finansowa Banku jest dobra. Bank zachowuje dobrą pozycję kapitałową i płynnościową na poziomie przewyższającym minimalne poziomy regulacyjne.

3.7. Ryzyko kapitałowe

Ryzyko kapitałowe/niewypłacalności rozumiane jako posiadanie przez Bank niewystarczającego poziomu funduszy własnych do pokrycia nieoczekiwanych strat, jak również ryzyko niewłaściwej struktury posiadanych funduszy własnych w relacji do skali i rodzaju działalności Banku lub ryzyko ewentualnych problemów Banku w pozyskaniu dodatkowego kapitału (funduszy), w szczególności, gdy proces ten musi być przeprowadzony szybko lub w okresie niesprzyjających warunków rynkowych. W ramach ryzyka kapitałowego Bank analizuje również ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej, tj. ryzyko wynikające z podatności Banku na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jego plan finansowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny pozostałych aktywów Banku.

Polityka kapitałowa ma na celu zwiększenie poziomu bezpieczeństwa Banku, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego tempa rozwoju rynkowego Banku i opiera się na następujących zasadach:

- 1) zapewnienie odpowiedniego nadzoru Rady Nadzorczej oraz Zarządu nad ryzykiem kapitałowym, a także ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej,
- 2) aktywne zarządzanie kapitałem, w tym także wymogami kapitałowymi,
- 3) podejmowanie działań celem utrzymywania współczynników kapitałowych i wskaźnika dźwigni finansowej co najmniej na poziomie wymaganym przepisami prawa oraz rekomendacjami nadzorczymi.

Polityka kapitałowa Banku zakłada utrzymywanie takiego poziomu adekwatności kapitałowej, który pozwala na zapewnienie bezpieczeństwa oraz kompleksowej obsługi klientów Banku i uzyskanie silnej pozycji na terenie działania Banku. Aby zapewnić realizację tych priorytetów zasadniczym celem kapitałowym jest posiadanie funduszy własnych zgodnych z wymaganiami prawnymi, a także planami rozwoju wynikającymi ze strategii działania Banku oraz sukcesywne zwiększanie poziomu funduszy własnych, pozwalające na pokrycie zidentyfikowanych istotnych ryzyk występujących w działalności Banku w stopniu umożliwiającym właściwe zabezpieczenie ryzyka, również uwzględniając zjawisko inflacji.

W zakresie zarządzania kapitałem własnym:

- 1) Bank dąży do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności poprzez maksymalizację wyniku finansowego oraz jego przeznaczenie na zwiększenie funduszy własnych Banku,
- 2) Bank dąży do utrzymania rozmiarów działalności obciążonej ryzykiem na poziomie adekwatnym do funduszy własnych,
- 3) Bank dąży do zwiększania poziomu funduszy własnych poprzez coroczne odpisy z zysku na fundusz zasobowy,
- 4) Bank bierze pod uwagę wypłatę dywidend, jednak ich wypłata powinna być skorelowana z sytuacją kapitałową Banku, koniunkturą ogólną w sektorze bankowym oraz ze wskazaniami KNF,
- 5) Bank bierze pod uwagę, że ostatecznym źródłem wzrostu funduszy własnych może być zaciągnięcie zobowiązania podporządkowanego,
- 6) Bank planuje i utrzymuje pozycje funduszy własnych na potrzeby spełnienia wymogu w zakresie funduszy własnych, o którym mowa w art. 92 Rozporządzenia CRR oraz wymogów w zakresie buforów kapitałowych objętych zapisami Rozdziału 5 i 6 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym,
- 7) Bank nie podejmuje działalności handlowej w rozumieniu Rozporządzenia CRR,
- 8) Bank kształtuje jednostkowe zaangażowanie kapitałowe w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono więcej niż 8% kapitałów Tier I Banku (z wyjątkiem Banku Zrzeszającego),
- 9) Bank kształtuje zaangażowanie kapitałowe z tytułu znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym tak aby nie skutkowało powiększeniem kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe.

3.8. Ryzyko braku zgodności

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest identyfikacja potencjalnych zagrożeń dla działania Banku, monitorowanie zaistniałych incydentów, podejmowanie działań wspierających oraz naprawczych, zapobiegających narażaniu Banku na występowanie zdarzeń wynikających z ryzyka braku zgodności oraz potencjalnych negatywnych skutków finansowych i niefinansowych nieprzestrzegania przez Bank przepisów prawa, wymogów organów nadzorczych, rekomendacji i standardów rynkowych.

Zapewnianie zgodności zorganizowane jest w Banku na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony), tj.:

Pierwsza linia obrony – obejmuje działanie komórek i jednostek organizacyjnych pierwszego poziomu, w tym:

- 1) bieżące zapewnianie zgodności w toku operacji – poprzez odpowiednie stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności (np. przeglądy zarządcze, udział w sporządzaniu analizy luk regulacyjnych, wydawanie zaleceń po dokonanych testach poziomych pierwszej linii obrony, dostarczanie danych do wyznaczania wartości wskaźników ryzyka braku zgodności) oraz mechanizmów kontrolnych (np. procedur,

podziału zadań, autoryzacji operacji, uzyskiwania autoryzacji projektów regulacji wewnętrznych) w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych - poprzez przestrzeganie odpowiednich przepisów i regulacji wewnętrznych,

- 2) dbałość o zgodność w toku projektowania regulacji wewnętrznych dotyczących realizacji procesów w Banku, w przypadku posiadania takich zadań przez komórki organizacyjne,
- 3) udział w realizacji procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności – np. w identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu oraz raportowaniu na temat ryzyka, w zakresie nie zastrzeżonym dla komórki ds. zgodności,
- 4) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach monitorowania poziomego (weryfikacja bieżąca oraz testy poziome).

Druga linia – obejmuje działanie komórki ds. zgodności, a także współpracujących z nią innych komórek drugiej linii obrony, w zakresie:

- 1) stosowania mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 2) stosowania mechanizmów kontrolnych dotyczących komórki ds. zgodności – np. przestrzeganie regulacji wewnętrznych dotyczących działania komórki zgodności, zachowania podziału zadań, niezależności komórki, szkoleń jej pracowników w zakresie związanym z zapewnianiem zgodności i przepisami prawa lub regulacyjnymi,
- 3) stosowania mechanizmów kontrolnych w zakresie zapewniania zgodności dotyczących innych komórek drugiej linii obrony – np. przestrzeganie regulacji wewnętrznych dotyczących działania komórek, w zakresie procedur działania, właściwego podziału zadań, szkoleń pracowników w zakresie związanym z zapewnianiem zgodności i przepisami prawa lub regulacyjnymi,
- 4) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach monitorowania pionowego,
- 5) realizacji procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności - identyfikacji, pomiaru, monitorowania oraz raportowania na temat ryzyka.

Trzecia linia – niezależna ocena adekwatności i skuteczności procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności poprzez działanie audytu wewnętrznego SSOZ.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnianiem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, tym samym nadzoruje obszar zapewniania zgodności, w tym zarządzanie ryzykiem braku zgodności, będące elementem systemu kontroli wewnętrznej.

Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu kontroli wewnętrznej - w tym w zakresie zapewniania zgodności oraz procedur anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych i standardów etycznych.

3.7. Informacja na temat profilu ryzyka

W 2020r. nie wystąpiły istotne zmiany w profilu ryzyka Banku. Bank nie podejmował nowych rodzajów działalności, nie zidentyfikowano nowych rodzajów ryzyka w działalności Banku. Istotnym czynnikiem ryzyka była sytuacja makroekonomiczna oraz bezprecedensowy charakter czynników zewnętrznych związanych z sytuacją epidemiiczną. Bank wszedł w okres pandemii jako dobrze skapitalizowany i płynny, co stanowiło odpowiedni poziom buforów amortyzujących ryzyko. Działalność w środowisku historycznie niskich poziomów stóp procentowych stanowi dla Banku wyzwanie w zakresie poszukiwania alternatywnych źródeł przychodów i dążenia do zwiększenia rentowności prowadzonej działalności.

Profil ryzyka w Banku wyznaczają zaakceptowane przez Radę Nadzorczą w Strategii zarządzania ryzykiem wskaźniki poziomu ryzyka (apetyt na ryzyko) dla poszczególnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w Banku i uznanych jako istotne. Według stanu na dzień 31.12.2020r. Bank w swojej działalności nie przekroczył zaakceptowanych przez Radę Nadzorczą wskaźników poziomu ryzyka (apetytu na ryzyko), a także zewnętrznych norm ostrożnościowych.

Strategiczne limity tolerancji tj. wskaźniki wyznaczające profil ryzyka Banku kształtowały się następująco:

Miara tolerancji na ryzyko / Definicja miary	Poziom limitu	Wykonanie 2020.12.31
Ryzyko kredytowe		
kredyty i inne należności z rozpoznaną utratą wartości (nominalnie) <u>pomniejszone o korekty wartości z tytułu rezerw celowych i rezerwy na ryzyko ogólne</u> aktywa ogółem (według wartości bilansowej)	≤ 3%	0,40%
<u>kredyty brutto z rozpoznaną utratą wartości</u> kredyty brutto ogółem	≤ 6%	2,23%

$\frac{\text{wartość nominalna DEK zagrożonych}}{\text{wartość nominalna portfela DEK}}$ gdzie: DEK – detaliczne ekspozycje kredytowe (Rekomendacja T z 2013 r.)	$\leq 3\%$	2,11%
$\frac{\text{wartość nominalna EKZH zagrożonych}}{\text{wartość nominalna portfela EKZH}}$ gdzie: EKZH – ekspozycje kredytowe, w których zabezpieczeniem jest hipoteka	$\leq 8\%$	1,45%
<u>rezerwy celowe utworzone na należności kredytowe</u> kredyty z rozpoznaną utratą wartości wg wartości bilansowej brutto	$\geq 30\%$	55,33%
Ryzyko koncentracji		
$\frac{\text{suma dużych ekspozycji}}{\text{kapitał uznany}}$ gdzie: duża ekspozycja – zdefiniowana w art. 392 Rozporządzenia CRR	$\leq 300\%$	68,92%
Ryzyko płynności i finansowania		
$\text{LCR} = \frac{\text{zabezpieczenie przed utratą płynności}}{\text{wyływy płynności netto}}$ gdzie: LCR (Liquidity Coverage Ratio) – wskaźnik płynności krótkoterminowej, stanowiący relację aktywów płynnych do wyływów netto, /z uwzględnieniem środków minimum depozytowego w strukturze zabezpieczenia przed utratą płynności/	$\geq 1,2$	5,35
$\frac{\text{aktywa płynne}}{\text{aktywa ogółem}}$ gdzie: aktywa płynne – aktywa do 1 miesiąca w tym: kasa, operacje z bankiem centralnym, instrumenty dłużne NBP i IRSC oraz należności od pozostałych monetarnych instytucji finansowych	$\geq 15\%$	46,01%
$\frac{\text{depozyty stabilne}}{\text{depozyty ogółem}}$	$\geq 60\%$	71,95%
$\frac{\text{kredyty długoterminowe}}{\text{depozyty stabilne}}$ gdzie: Kredyty długoterminowe - ekspozycje kredytowe powyżej 1 roku wg wartości nominalnej	$\leq 80\%$	62,57%
Ryzyko stopy procentowej		
$\frac{\text{zmiana wartości ekonomicznej Banku}}{\text{fundusze własne}}$ gdzie: zmiana wartości ekonomicznej Banku – bilansowa wartość zaktualizowana kapitału	$\leq 10\%$	0,25%
$\frac{\text{zmiana wyniku}}{\text{fundusze własne}}$ Wrażliwość Banku na ryzyko stopy procentowej – zmiana stóp procentowych o 50 pb. gdzie: zmiana wyniku Banku – potencjalna zmiana wyniku odsetkowego Banku dla luki terminów przeszacowania w okresie 1 roku, przy zmianie stóp procentowych	$\leq 6\%$	2,30%
$\frac{\text{aktywa}}{\text{pasywa}}$ Globalna luka niedopasowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych gdzie: aktywa - aktywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych, pasywa - pasywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych	$\leq 10\%$	5,21%

Ryzyko walutowe		
$\frac{PWC * 10\%}{\text{fundusze własne}}$ gdzie: PWC – pozycja walutowa całkowita wyrażona w PLN	≤ 0,2%	0,04%
Ryzyko operacyjne		
$\frac{\text{straty rzeczywiste netto z tytułu ryzyka operacyjnego}}{\text{wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego}}$ gdzie: straty rzeczywiste netto z tytułu ryzyka operacyjnego – skumulowane wartości strat rzeczywistych netto z tytułu wystąpienia zdarzeń rzeczywistych, analizowane i badane za okres ostatnich 12 miesięcy od daty raportowania po uwzględnieniu korekt i odzysków	≤ 10% kwoty wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego	0,09%
Adekwatność kapitałowa Ryzyko kapitałowe/niewypłacalności i ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej		
$\frac{\text{kapitał wewnętrzny}}{\text{fundusze własne}}$ gdzie: kapitał wewnętrzny - wewnętrzne wymogi kapitałowe będące sumą wymogów minimalnych oraz wymogów dodatkowych CRR	≤ 90 %	44,19%
$\frac{\text{fundusze własne} - \text{aktywa zagrożone netto} * 0,5}{\text{łączna kwota ekspozycji na ryzyko}}$ gdzie: łączna kwota ekspozycji na ryzyko wyliczona zgodnie z art. 92 Rozporządzenia CRR	≥ 12,50%	18,21%
$\frac{\text{fundusze własne}}{\text{łączna kwota ekspozycji na ryzyko}}$ gdzie: łączna kwota ekspozycji na ryzyko wyliczona zgodnie z art. 92 Rozporządzenia CRR	≥ 14,50%	18,78%
$\frac{\text{kapitał Tier I}}{\text{łączna kwota ekspozycji na ryzyko}}$ gdzie: łączna kwota ekspozycji na ryzyko wyliczona zgodnie z art. 92 Rozporządzenia CRR	≥ 12,50%	18,64%
$\frac{\text{kapitał Tier I podstawowy / CET1}}{\text{łączna kwota ekspozycji na ryzyko}}$ gdzie: łączna kwota ekspozycji na ryzyko wyliczona zgodnie z art. 92 Rozporządzenia CRR	≥ 11,50%	18,64%
$\frac{\text{kapitał Tier I}}{\text{całkowita kwota ekspozycji na ryzyko}}$ gdzie: całkowita ekspozycja na ryzyko – suma wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów (aktywa wg wartości bilansowej pomniejszone o wartości niematerialne i prawne) i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału	≥ 5,00%	7,26%

IV. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

W Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Prawa bankowego, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem,
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- 1) Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r., Prawo bankowe,
- 2) Ustawy z dnia 7 grudnia 2000r., o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
- 3) Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w Bankach,

- 4) Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach.
- 5) Innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.

Na funkcję kontroli składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne,
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne istotnym procesom.

Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:

- 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej,
- 2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne, oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

Struktura systemu kontroli wewnętrznej

- 1) Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:
  - a) Poziom I – funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku,
  - b) Poziom II – funkcja zarządzania ryzykiem realizowana przez pracowników na specjalnie do tego powołanych niezależnych stanowiskach lub komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na Poziomie I oraz stanowisko ds. kontroli wewnętrznej i ryzyka braku zgodności zwane dalej Komórką ds. zgodności,
  - c) Poziom III – funkcja Audytu Wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia.
- 2) Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Kontrola realizowana na Poziomie I

- 1) Celem kontroli realizowanej na Poziomie I jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
- 2) Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nimi współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

Kontrola realizowana na Poziomie II

- 1) Kontrola realizowana na Poziomie II to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem, kontroli wykonywanych na Poziomie I oraz z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.
- 2) Kontrola, o której mowa w ust. 1 ma charakter ciągły i kompleksowy. Obejmuje ocenę skuteczności mechanizmów kontroli na Poziomie I oraz ocenę prawidłowości realizacji funkcji zarządzania ryzykiem w działalności Banku.
- 3) W strukturze Banku działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność Komórki ds. zgodności.

Kontrola realizowana na Poziomie III

- 1) Kontrola realizowana na Poziomie III to funkcja Audytu Wewnętrznego realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Uczestników i Spółdzielni.
- 2) Audyt Wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na Poziomie I i II, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.
- 3) W strukturach Spółdzielni działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność funkcji audytu wewnętrznego.
- 4) Zasady organizacji i realizacji audytu wewnętrznego są uregulowane w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Odpowiedzialność organów zarządzających i nadzorujących zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie skutecznego i adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej**Zarząd Banku**

- 1) Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, Komórkę ds. zgodności oraz zapewnienie niezależności tej komórce.
- 2) Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników w ramach funkcji kontroli i współpracy z Komórką ds. zgodności oraz Spółdzielnią Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
- 3) Ustanawia kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym stosuje określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
- 4) W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
  - a) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych,
  - b) odpowiada za opracowanie Polityki Zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej Banku i Komitetowi Audytu raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
  - c) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki Zgodności, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym stosuje określone środki naprawcze lub dyscyplinujące.
- 5) Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ust. 1-4.

Rada Nadzorcza

- 1) Sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu kontroli wewnętrznej i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
- 2) Monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od Komórki ds. zgodności, Zarządu Banku, Komitetu Audytu oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.
- 3) Zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej ustanowione przez Zarząd.
- 4) Dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej pierwszego i drugiego poziomu, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz Komórki ds. zgodności. Ocena skuteczności i adekwatności realizacji funkcji Audytu Wewnętrznego jest realizowana wyłącznie przez Radę Nadzorczą Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
- 5) Przeprowadza oceny, o których mowa w ust. 3, na podstawie:
  - a) opinii Komitetu Audytu,
  - b) informacji otrzymanych od Zarządu Banku,
  - c) okresowych raportów Komórki ds. zgodności,
  - d) istotnych, z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej informacji uzyskanych od Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia,
  - e) ustaleń dokonanych przez Biegłego Rewidenta,
  - f) ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje,
  - g) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, ocen i opinii dokonywanych przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.
- 6) W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku:
  - a) nadzoruje wykonywanie przez Zarząd Banku obowiązków dotyczących zapewnienia zgodności zarówno w ramach funkcji kontroli, jak i zarządzania ryzykiem braku zgodności,
  - b) zatwierdza Politykę Zgodności Banku,
  - c) co najmniej raz w roku ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank, w oparciu o okresowe (w tym roczne) raporty komórki ds. zgodności oraz informacje od Zarządu Banku.

Komitet Audytu

- 1) Komitet Audytu opiniuje system kontroli wewnętrznej na potrzeby dokonywania przez Radę Nadzorczą corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, na podstawie:
  - a) informacji na temat nieprawidłowości krytycznych i znaczących zidentyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania oraz informacji na temat statusu realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących w tym zakresie,
  - b) kwartalnych raportów dotyczących identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności,
- 2) Komitet Audytu monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem w Banku.

Zarząd i Rada Nadzorcza Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS

- 1) Zarząd Spółdzielni odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej Spółdzielni, który obejmuje funkcję audytu wewnętrznego oraz zapewnienie niezależności realizacji tej funkcji.
- 2) Rada Nadzorcza Spółdzielni dokonuje oceny adekwatności i skuteczności działania w Systemie ochrony funkcji audytu wewnętrznego.

Umiejscowienie i zakres zadań Komórki ds. zgodności

- 1) Komórka ds. zgodności podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku.
- 2) Cel, zakres i szczegółowe zasady działania oraz strukturę organizacyjną Komórki ds. zgodności w Banku określa „Regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności w Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie” opracowany przez Komórkę ds. zgodności oraz zatwierdzony przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą Banku.
- 3) Działalność Komórki ds. zgodności obejmuje zadania Poziomu II (drugiej linii obrony), polegające na:
  - a) zapewnieniu zgodności w ramach funkcji kontroli,
  - b) zarządzaniu ryzykiem braku zgodności na Poziomie II (drugiej linii obrony), tzn. z wyłączeniem zadań komórek i jednostek organizacyjnych Poziomu I (pierwszej linii obrony).
- 4) Zapewnienie zgodności przez Komórkę ds. zgodności w ramach funkcji kontroli obejmuje:
  - a) stosowanie mechanizmów kontrolnych w ramach działania Komórki ds. zgodności,
  - b) monitorowanie skuteczności mechanizmów kontrolnych w zakresie ryzyka braku zgodności poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie, na podstawie matrycy funkcji kontroli w zakresie celu „zapewnienie zgodności działania banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi” oraz planów testowania (kontroli wewnętrznej).
- 5) Wykonywanie zadań w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje realizację działań w zakresie:
  - a) identyfikacji ryzyka braku zgodności,
  - b) oceny – pomiaru lub szacowania, analizy tego ryzyka,
  - c) kontroli – projektowania, wprowadzania, wiążącego opiniowania, stosowania mechanizmów kontroli (ograniczania) ryzyka braku zgodności,
  - d) monitorowania – ustalania zmian wielkości i profilu ryzyka po zastosowaniu mechanizmów kontroli,
  - e) raportowania na temat ryzyka – cyklicznego informowania Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej Banku w zakresie ryzyka braku zgodności.

Niezależność komórki ds. zgodności

- 1) Zarząd i Rada Nadzorcza Banku zatwierdzają regulamin funkcjonowania Komórki ds. zgodności.
- 2) Osoba kierująca Komórką ds. zgodności ma zapewniony bezpośredni kontakt z Członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, tzn. ma prawo zgłaszania zagadnień dotyczących zgodności Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, a także Członkom Rady Nadzorczej lub Zarządu.
- 3) Powoływanie i odwoływanie osoby kierującej komórką ds. zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej.
- 4) Odwołanie osoby kierującej komórką ds. zgodności odbywa się po uprzednim wysłuchaniu przez Radę Nadzorczą Banku.
- 5) W Banku funkcjonują zasady wynagradzania pracowników zatrudnionych w Komórcie ds. zgodności, zapewniające niezależność i obiektywizm wypełniania przez nich zadań oraz umożliwiające zatrudnianie osób o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniach i umiejętnościach – Regulamin funkcjonowania komórki do spraw zgodności w Banku, Regulamin wynagradzania pracowników Banku oraz Regulamin wynagradzania osób pełniących kluczowe funkcje w Banku.
- 6) Wysokość wynagrodzenia (w tym premii) kierującego Komórką ds. zgodności, nie powinna odbiegać od wynagrodzenia innych osób pełniących istotne funkcje w Banku.
- 7) Wysokość wynagrodzenia (w tym premii) pracowników Komórki ds. zgodności nie powinna być uzależniona od wyników finansowych Banku.

- 8) W Banku istnieją mechanizmy chroniące pracowników Komórki ds. zgodności przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem stosunku pracy.
- 9) W przypadku zmiany na stanowisku kierującego Komórką ds. zgodności, Bank niezwłocznie informuje o tym fakcie Komisję Nadzoru Finansowego.

V. INFORMACJE W ZAKRESIE ZASAD ZARZĄDZANIA

W odniesieniu do zasad zarządzania Bank informuje, że:

- 1) Członkowie Zarządu Banku i Członkowie Rady Nadzorczej Banku nie pełnią poza Bankiem funkcji członka zarządu lub rady nadzorczej w podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony spełniającym warunki, o których mowa w art. 113 ust. 7 rozporządzenia nr 575/2013, lub podmiotach, w których Bank posiada znaczny pakiet akcji, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 36 rozporządzenia nr 575/2013.
- 2) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając według „Regulaminu pracy Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie” oraz przyjętej „Polityki oceny odpowiedniości Członków Zarządu oraz osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie”, biorąc pod uwagę wyniki oceny kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata.
- 3) Zgodnie z przyjętą „Polityką oceny odpowiedniości Członków Zarządu oraz osób pełniących najważniejsze funkcje...” Rada Nadzorcza dokonuje oceny odpowiedniości poszczególnych kandydatów na członków Zarządu Banku, a także oceny Zarządu Banku oraz jego członków w trakcie kadencji.
- 4) Ocena odpowiedniości posiada charakter indywidualny i kolektywny, przy czym ocena indywidualna dokonywana jest w odniesieniu do każdego kandydata/członka Zarządu z osobna, natomiast ocena kolektywna dokonywana jest w stosunku do całego składu Zarządu.
- 5) W ramach indywidualnej oceny kandydata/członka Zarządu, Rada Nadzorcza ocenia rzeczywiste jego kwalifikacje (wiedzę, umiejętności, doświadczenie, postawa) oraz reputację, uczciwość i etyczność, niezależność osądu, natomiast ocena kolektywna Zarządu Banku działającego jako organ obejmuje ocenę ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, a także ocenę reputacji Banku jako pochodnej działań i zachowań członków Zarządu Banku.
- 6) W ocenie przed powołaniem nowego członka w skład Zarządu uwzględnia się poniższe warunki:
  - ✓ Prezes Zarządu Banku może być powołany wyłącznie za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego,
  - ✓ co najmniej dwóch członków Zarządu, w tym Prezes Zarządu Banku musi pozostawać z Bankiem w stosunku pracy,
  - ✓ członek Zarządu musi być członkiem Banku.
- 7) W zakresie strategii zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków Zarządu Banku mają zastosowanie Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego i przyjęte przez Zarząd Banku, Radę Nadzorczą oraz Zebranie Przedstawicieli. Dobór Członków Zarządu Banku dokonywany jest tak, aby zagwarantowany został odpowiedni udział osób posiadających doświadczenie, wiedzę i umiejętności niezbędne w zarządzaniu Bankiem. Indywidualne kompetencje poszczególnych kandydatów/członków Zarządu Banku dopełniają się, umożliwiając zapewnienie odpowiedniego poziomu przygotowania merytorycznego do kolegialnego zarządzania Bankiem.
- 8) Wyboru kandydatów na członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie z „Regulaminem pracy Rady Nadzorczej...”. Zatwierdzenia kandydatów na członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli. Ocena kwalifikacji kandydatów na członków Rady Nadzorczej przed dokonaniem wyboru członka oraz ocenę kwalifikacji członków Rady Nadzorczej w czasie sprawowania funkcji członka Rady Nadzorczej oraz oceny funkcjonowania Rady Nadzorczej jako organu nadzoru dokonuje Zebranie Przedstawicieli. Zasady oceny zostały określone w „Polityce oceny odpowiedniości członków Rady Nadzorczej oraz kandydatów na członków Rady Nadzorczej...”.
- 9) W ocenie przed zgłoszeniem kandydata uwzględnia się poniższe warunki, które powinny zostać bezwzględnie spełnione:
  - ✓ kandydat na członka Rady Nadzorczej nie może być osobą pozostającą z członkami Zarządu lub osobami zajmującymi w Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie stanowiska kierownicze w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej i w drugim stopniu linii bocznej,
  - ✓ kandydat na członka Rady Nadzorczej nie może być osobą zajmującą się interesami konkurencyjnymi wobec Banku, a w szczególności nie może uczestniczyć jako wspólnik, członek władz lub opłacany doradca przedsiębiorców prowadzących działalność konkurencyjną wobec Banku Spółdzielczego w Krasnymstawie.
- 10) Wymogi, które powinien spełnić członek Rady Nadzorczej, obejmują:
  - ✓ kwalifikacje zawodowe – kwalifikacje teoretyczne, w tym wykształcenie i odbyte szkolenia oraz kwalifikacje nabyte w trakcie sprawowania określonych funkcji, wykonywania pracy, kwalifikacje nabyte w związku z zatrudnieniem i prowadzoną działalnością gospodarczą,

- ✓ reputację – tj. nieposzlakowaną opinię wynikającą z postępowania w życiu zawodowym i osobistym oraz z odpowiedzialności karnej, administracyjnej i cywilnej,
  - ✓ zarządzanie – czas poświęcany zajmowanemu stanowisku, konflikt interesów.
- 11) Z uwagi na skalę i stopień złożoności działalności, ryzyko związane z prowadzoną działalnością, Bank nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka.
- 12) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowany do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty odpowiednią „Instrukcją system informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie” definiującą: nazwy raportów/sprawozdań, źródło informacji, częstotliwość, autorów/akceptantów/odbiorców, terminy sporządzania raportów/sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania dostosowywane są do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podjęcia decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko. Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczne informacje na temat skali i rodzajów ryzyka na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Na podstawie tych informacji, w ramach sprawowanego nadzoru Rada Nadzorcza, uwzględniając stanowisko Komitetu Audytu, dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem. Częstotliwość przekazywania raportów jest zróżnicowana w zależności od przepisów zewnętrznych, rekomendacji nadzorczych, oraz bieżących potrzeb Banku.

Informacja o spełnieniu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy prawo bankowe

Odpowiednie organy Banku zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz wytycznych, rekomendacji i zaleceń określonych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego oraz Komisję Nadzoru Finansowego regulujących te materię, z zachowaniem zasad proporcjonalności, dokonywały oceny członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej w zakresie odpowiedniości (tzn. posiadania wiedzy, umiejętności i doświadczenia odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także dawania rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków).

W wyniku dokonanej za 2020 rok oceny stwierdzono, że wszyscy członkowie Zarządu dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych, posiadają wiedzę i umiejętności niezbędne do realizacji zadań z zakresu zarządzania ryzykiem oraz kompetencje odpowiednie do zarządzania Bankiem wynikające z:

- 1) wiedzy posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych,
- 2) doświadczenia nabytego w toku sprawowania określonych funkcji w Zarządzie,
- 3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonej funkcji,
- 4) odpowiedniej reputacji osobistej, która nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.

W wyniku dokonanej za 2020 rok oceny stwierdzono, że wszyscy członkowie Rady Nadzorczej dają rękojmię sprawowania swoich funkcji w sposób określony przepisami prawa, posiadają wiedzę i umiejętności niezbędne do należytego wykonywania obowiązków nadzorowania zarządzania Bankiem. W związku z upływem kadencji Rady Nadzorczej, Zebranie Przedstawicieli wybrało nową Radę Nadzorczą. Przy wyborze kandydatów na członków Rady Nadzorczej Banku uwzględniono cechy i kompetencje istotne z punktu widzenia potrzeby zapewnienia prawidłowości realizacji zadań przez Radę Nadzorczą.

Skład i zasady funkcjonowania Zarządu oraz Rady Nadzorczej, a także profesjonalizm i etyka osób wchodzących w jego skład nie budzą wątpliwości. Wszyscy członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej zgodnie z dokonaną oceną spełniają wymagania określone art. 22aa Ustawy Prawo bankowe.

VI. ZAKRES STOSOWANIA

Nie dotyczy - Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

VII. FUNDUSZE WŁASNE

Fundusze własne dla potrzeb wyliczania adekwatności kapitałowej wyliczane są w oparciu o postanowienia Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zgodnie z wymogami zawartymi w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr

575/2013 (załącznik IV do rozporządzenia nr 1423/2013). Fundusze własne Banku stanowi kapitał podstawowy Tier I oraz kapitał Tier II. Bank nie posiada kapitału dodatkowego Tier I.

W skład kapitału podstawowego Tier I wchodzi:

- 1) **skumulowane inne całkowite dochody**, w skład których wchodzi fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych;
- 2) **kapitał rezerwowy**, odpowiednio fundusz zasobowy; tworzony jest głównie z corocznych odpisów z zysku netto z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku; fundusz ten zasila również wpisy, jakie wpłacane jest zgodnie ze statutem Banku przy deklarowaniu i wpłacaniu nowych kolejnych udziałów.
- 3) **fundusz ogólnego ryzyka bankowego** – tworzony zgodnie z art. 130 ust. 2 Ustawy Prawo bankowe na nieidentyfikowane ryzyko w działalności bankowej;
- 4) **fundusz udziałowy**, zaliczany do funduszy własnych Banku na zasadach „praw nabytych” (kwalifikowane instrumenty opłacone), Bank dokonał zmiany w statucie Banku umożliwiającej na podstawie art.10c ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych ich zrzeszaniu i bankach zrzeszających zaliczenie funduszu udziałowego opłaconego do dnia 28 czerwca 2013 r. do funduszy podstawowych CET1.

Kapitał podstawowy Tier I pomniejszony jest o:

- 1) wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej;
- 2) inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I.

W skład kapitału Tier II wchodzi rezerwa na ryzyko ogólne. Bank nie posiada pożyczek podporządkowanych.

Struktura uznanego kapitału Banku wg stanu na 31.12.2020r.:

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2020 r. (tys. zł)	Struktura
Uznany Kapitał Banku	36 944	100%
Kapitał Tier I	36 678	99,28%
Kapitał podstawowy Tier I	36 678	100,00%
Skumulowane inne całkowite dochody	233	0,64%
Kapitał rezerwowy	34 745	94,73%
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	500	1,36%
Fundusz udziałowy (korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych)	1 580	4,31%
(-) Wartości niematerialne i prawne	- 380	-1,04%
(-) Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	0	0%
Kapitał Tier II	266	0,72%
Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego wg metody standardowej /rezerwa na ryzyko ogólne/	266	100%

Od pozycji kapitału podstawowego Tier1 Bank odliczył wartości niematerialne i prawne wycenione wg wartości bilansowej w kwocie 380 tys. zł. Nie występowały pozycje nieodliczone. Korekta z tytułu filtrów ostrożnościowych - nie dotyczy Banku.

VIII. WYMOGI KAPITAŁOWE I ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

1. Bank dostosowywał wielkość funduszy własnych do poziomu i rodzaju ryzyka na jakie był narażony oraz charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności. W tym celu w Banku opracowany był i wdrożony proces oceny adekwatności kapitałowej, który służył utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka ponoszonego przez Bank.
2. W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej, Bank dokonuje oceny czy posiadany kapitał jest odpowiedni do skali ponoszonego ryzyka, dokonując na bieżąco identyfikacji i oceny ponoszonego ryzyka.
3. Proces szacowania wysokości kapitału niezbędnego do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka (kapitał wewnętrzny) odbywa się w następujących etapach:
  - określenie całkowitego kapitału regulacyjnego;
  - ocena w procesie ICAAP istotności ryzyk bankowych nie w pełni ujętych w kapitale regulacyjnym oraz pozostałych ryzyk, na które narażony jest Bank;
  - oszacowanie poziomu kapitału wewnętrznego.
4. Regulacyjne wymogi kapitałowe oraz kwota ekspozycji na ryzyko
Regulacje nadzorcze zobowiązują banki do utrzymywania kapitału regulacyjnego na trzy rodzaje ryzyk bankowych: kredytowe, operacyjne i rynkowe. W Banku nie występuje portfel handlowy, dlatego też na dzień 31 grudnia 2020 r. wyliczane były następujące regulacyjne wymogi kapitałowe:

- ryzyko kredytowe
  - ryzyko walutowe
  - ryzyko operacyjne.
5. Do obliczenia wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe Bank stosuje metodę standardową (SA), zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozdziale 2 Części III Tytuł II Rozporządzenia CRR, z zastrzeżeniem, że przy ustalaniu wag ryzyka ekspozycji kredytowych Bank nie stosuje ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej ani też ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez agencje kredytów eksportowych oraz przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem Bank nie uwzględnia technik redukcji ryzyka kredytowego określonych w Rozporządzeniu CRR.
- Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe wyliczony na dzień 31.12.2020r. wyniósł 13.579 tys. zł. Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne Bank oblicza metodą podstawowego wskaźnika BIA (Basic Indicator Approach), zgodnie z wytycznymi zawartymi w art. 315-316 Rozporządzenia CRR. Wymóg kapitałowy wyliczony na dzień 31.12.2020r. metodą BIA dla Banku wyniósł 2.159 tys. zł. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego Bank oblicza metodą podstawową zgodnie z zasadami określonymi w art.351 Rozporządzenia CRR. W 2020 r. w Banku nie wystąpiła konieczność tworzenia wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe, ponieważ Bank utrzymywał całkowitą pozycję walutową na poziomie nie przekraczającym 2% funduszy własnych.

Regulacyjny wymóg kapitałowy (w tys. zł) / z dn. 2020.12.31

Wyszczególnienie	Wymóg kapitałowy
Ryzyko kredytowe	13 579
Ryzyko rynkowe (walutowe)	0
Ryzyko operacyjne	2 159
Łączny wymóg kapitałowy	15 739

Ekspozycje podlegające ryzyku kredytowemu według rodzaju ekspozycji (w tys. zł) / z dn. 2020.12.31

Rodzaj ekspozycji	Całkowita ekspozycja netto po odliczeniu korekt wartości i rezerw	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy
Ekspozycje bilansowe podlegające ryzyku kredytowemu	496 228	162 572	13 006
Ekspozycje pozabilansowe podlegające ryzyku kredytowemu	21 153	7 169	573
Razem	517 381	169 741	13 579

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (w tys. zł) i wskaźniki kapitałowe / z dn. 2020.12.31

Wyszczególnienie	
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	196 734
Kwota ekspozycji na ryzyko w odniesieniu do ryzyka kredytowego	169 741
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka operacyjnego	26 993
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka rynkowego (walutowe)	0
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	18,64%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1)	18,64%
Łączny współczynnik kapitałowy	18,78%

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta wg klas ekspozycji (w tys. zł) / z dn. 2020.12.31

Wyszczególnienie	13 579
- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	0
- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych lub władz lokalnych	699
- ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	10
- ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0
- ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0
- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	65
- ekspozycje wobec przedsiębiorców	3 167
- ekspozycje detaliczne	3 452
- ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	4 733
- ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	264
- ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka	0
- ekspozycje z tytułu obligacji zabezpieczonych	0

- pozycje sekurytyzacyjne	0
- ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0
- ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0
- ekspozycje kapitałowe	146
- inne ekspozycje	1 043

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta (w tys. zł) / z dn. 2020.12.31

Waga ryzyka	Pierwotna wartość ekspozycji	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy
0%	256 795	0	0
20%	43 689	8 738	699
35%	0	0	0
50%	1 623	812	65
75%	58 954	43 157	3 453
100%	155 084	114 313	9 145
150%	368	551	44
250%	868	2 170	173
Razem	517 381	169 741	13 579

6. Bank wyznacza kapitał wewnętrzny, w ramach realizacji postanowień Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. i Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. Kapitał wewnętrzny to szacowana kwota kapitału, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka, występujących w działalności Banku oraz wpływu zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka.
7. Dla ryzyk ocenionych jako istotne obliczane są wewnętrzne wymogi kapitałowe zgodnie z zasadami określonymi w „Instrukcji oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie”. Ryzyka zakwalifikowane jako nieistotne są kwartalnie monitorowane pod kątem oceny istotności.
8. Ryzyka zidentyfikowane przez Bank, nie ujęte w regulacyjnych wymogach kapitałowych, w stosunku do których dokonywane jest szacowanie kapitału wewnętrznego to:
- 1) ryzyko koncentracji (dużych zaangażowań, branżowej, przyjętych form zabezpieczeń, zaangażowań w jednorodny instrument finansowy i geograficznej),
  - 2) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej (niedpoasowania, bazowe i opcji klienta),
  - 3) ryzyko płynności,
  - 4) ryzyko wyniku finansowego,
  - 5) ryzyko kapitałowe obejmujące ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
  - 6) ryzyko otoczenia makroekonomicznego,
  - 7) ryzyko strategiczne,
  - 8) ryzyko utraty reputacji,
  - 9) ryzyko transferowe,
  - 10) ryzyko rezydualne,
  - 11) ryzyko modeli,
  - 12) ryzyko braku zgodności.
9. Na dzień 31.12.2020r. dodatkowy kapitał wewnętrzny alokowany był na ryzyko kredytowe w wysokości 95 tys. zł, z uwagi na wysoki poziom udziału aktywów i zobowiązań pozabilansowych o wagach ryzyka 100% i więcej, przekraczający 30% sumy aktywów powiększonych o udzielone zobowiązania pozabilansowe. Alokowano również dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko stopy procentowej w wysokości 493 tys. zł uwzględniający wpływ niekorzystnych zmian wartości ekonomicznej kapitału oraz dochodów odsetkowych (przy wskaźniku korygującym 0,5 rekomendowanym przez SOZ BPS). Na pokrycie pozostałych ryzyk nie odnotowano dodatkowych wymogów kapitałowych niezbędnych na pokrycie ryzyka w ramach wewnętrznych wymogów kapitałowych. Łączna kwota kapitału wewnętrznego oszacowana została na poziomie 16.326 tys. zł, a relacja kapitału wewnętrznego do funduszy własnych wyniosła 44,19%. Wewnętrzny współczynnik kapitałowy wynosił 18,10%.

Wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka oraz kapitał wewnętrzny/ z dn. 2020.12.31

Rodzaj ryzyka	Wymagany wg Banku łączny kapitał wewnętrzny na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według minimalnych wymogów kapitałowych	Alokacja kapitału ponad minimalne wymogi kapitałowe
Ryzyko kredytowe	13 674	13 579	95
Ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe)	0	0	0

Ryzyko operacyjne	2 159	2 159	0
Łączny kapitał wewnętrzny na ryzyka objęte wyznaczaniem minimalnego wymogu kapitałowego	15 833	15 739	95
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	0	X	0
koncentracja dużych ekspozycji	0	X	0
koncentracja w sektor gospodarki	0	X	0
koncentracja przyjętych form zabezpieczenia	0	X	0
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	0	X	0
koncentracja geograficzna	0	X	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	493	X	493
Ryzyko płynności i finansowania	0	X	0
Ryzyko wyniku finansowego	0	X	0
Ryzyko kapitałowe/niewypłacalności	0	X	0
Pozostałe ryzyka, z tego:	0	X	0
ryzyko otoczenia makroekonomicznego	0	X	0
ryzyko strategiczne	0	X	0
ryzyko utraty reputacji	0	X	0
ryzyko transferowe	0	X	0
ryzyko modeli	0	X	0
ryzyko rezydualne	0	X	0
ryzyko braku zgodności	0	X	0
Kapitał wewnętrzny	16 326	15 739	588
Fundusze własne	36 944	x	x
Uznany Kapitał	36 944	x	x
Kapitał podstawowy CET 1	36 678	x	x
Kapitał Tier 1	36 678	x	x
Nadwyżka (+) / niedobór (-) funduszy własnych	20 618	x	x
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR) [%]	18,78%	x	x
Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET 1) [%]	18,64%	x	x
Współczynnik kapitału Tier 1 (T 1) [%]	18,64%	x	x
Wskaźnik dźwigni finansowej (pełna) [%]	7,26%	x	x
Wskaźnik dźwigni finansowej (prześciowa) [%]	7,26%	x	x
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy [%]	18,10%	x	x
MREL	4,19%	x	x
Bufor zabezpieczający	4 918	x	x
Bufor ryzyka systemowego	0	x	x
Bufor antycykliczny	0	x	x

10. Na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank spełniał wszystkie wymogi w zakresie adekwatności kapitałowej określone przepisami prawa. Całkowity współczynnik kapitałowy wyniósł 18,78% i znacznie przewyższał regulacyjne minimum 10,50%; współczynnik kapitału Tier I ukształtował się na poziomie 18,64%; współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET 1) ukształtował się na poziomie 18,64%.

11. Fundusze własne zabezpieczają w pełni ryzyko generowane przez Bank. Przy obecnym poziomie funduszy własnych Bank posiada możliwości rozwoju skali działalności i tym samym wzrostu poziomu ryzyka. Wartość całkowitego współczynnika kapitałowego świadczy o stabilnej pozycji Banku pod względem ponoszonego ryzyka w relacji do posiadanych funduszy własnych, jednakże wzrost ryzyka z tytułu wzrostu skali działania

w okresie realizacji Strategii działania Banku na lata 2019-2023 wymagać będzie również wzrostu bazy kapitałowej. Polityka kapitałowa uwzględnia systematyczny wzrost bazy kapitałowej poprzez przeznaczanie 90% zysku na fundusz zasobowy, co znajduje odzwierciedlenie w planie kapitałowym Banku.

IX. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KONTRAHENTA

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego.

X. BUFORY KAPITAŁOWE

Wg stanu na 31.12.2020r. alokacja kapitału na bufor połączony Banku obejmujący bufor zabezpieczający składający się z kapitału podstawowego Tier I równoważonego na poziomie 2,50% łącznych kwot ekspozycji ważonych ryzykiem wynosiła 4.918 tys. zł i stanowiła 13,31% funduszy własnych. Wskaźnik bufora ryzyka systemowego wynosi 0%. Wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium RP. Relacja nadwyżki kapitału podstawowego Tier 1 do łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko po spełnieniu wymogu połączonego bufora stanowiła na koniec 2020 r. 10,14%.

XI. WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO

Nie dotyczy. Bank nie jest bankiem istotnym systemowo.

XII. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO

Jako należności przeterminowane Bank traktuje należności z niespłaconą, w określonych w umowie terminach, kwotą odsetek lub kwotą rat kapitałowych. Należności z rozpoznaną utratą wartości to należności zaklasyfikowane do kategorii ryzyka zagrożone (*poniżej standardu, wątpliwe, stracone*).

Do ustalania korekt wartości Bank przyjmuje efektywną stopę procentową przy wyliczeniu której dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych, uwzględniając postanowienia umowy. Bank nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat związanych z nieściągalnością aktywów finansowych. Przy wyliczeniu Bank uwzględnia wszelkie płacone i otrzymane prowizje i opłaty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, w tym koszty transakcji oraz wszelkie inne premie lub dyskonta. W metodzie efektywnej stopy procentowej Bank przyjmuje założenia, że przepływy pieniężne oraz oczekiwane terminy są wiarygodnie oszacowane; w przypadkach w których nie jest możliwe wiarygodne ustalenie przepływów pieniężnych lub ich oczekiwanego terminu, Bank dokonuje wyliczeń na podstawie przepływów pieniężnych określonych w umowie. W związku z tym, że rachunku efektywnej stopy procentowej nie można w praktyce zastosować dla należności o nieokreślonym terminie płatności poszczególnych rat w stosunku do należności banku z tytułu kredytów w rachunku bieżącym prowizje są rozliczane w czasie metodą liniową i zaliczane do przychodów prowizyjnych. W rachunku efektywnej stopy procentowej uwzględnia się pobierane od klienta prowizje oraz koszty bezpośrednio związane z udzielonym kredytem o charakterze bezzwrotnym, które Bank może przyporządkować bezpośrednio do danej umowy kredytowej.

Bank przyjął i stosuje w regulacjach wewnętrznych zasady dotyczące ustalania rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008 r. (wraz z późniejszymi zmianami). Klasyfikacja ekspozycji dokonywana jest z uwzględnieniem rodzaju ekspozycji i zgodnie z Rozporządzeniem rozróżnia się:

- ✓ ekspozycje kredytowe wynikające z pożyczek i kredytów detalicznych,
- ✓ ekspozycje kredytowe wynikające z pożyczek i kredytów mieszkaniowych oraz hipotecznych,
- ✓ ekspozycje kredytowe klientów instytucjonalnych.

W zależności od rodzaju ekspozycji, klasyfikacji dokonuje się uwzględniając tylko kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek, bądź łącznie kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek oraz kryterium oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta. Rodzaj ekspozycji kredytowych ma również wpływ na zasady klasyfikacji do poszczególnych kategorii ryzyka, a tym samym wysokość tworzonych rezerw:

- 1) Ekspozycje kredytowe wynikające z pożyczek i kredytów detalicznych klasyfikuje się biorąc pod uwagę kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek do kategorii ryzyka: normalne lub stracone,
- 2) Ekspozycje kredytowe wynikające z pożyczek i kredytów mieszkaniowych oraz kredytów i pożyczek hipotecznych klasyfikuje się, biorąc pod uwagę kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek do kategorii ryzyka: normalne, pod obserwacją, poniżej standardu, wątpliwe lub stracone,
- 3) Ekspozycje kredytowe klientów instytucjonalnych klasyfikuje się, biorąc pod uwagę kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek oraz kryterium oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta do kategorii ryzyka: normalne, pod obserwacją, poniżej standardu, wątpliwe lub stracone.

Zgodnie z zasadami określonymi w w/w Rozporządzeniu, Bank tworzy odpisy i rezerwy w wysokości odpowiadającej poszczególnym kategoriom ryzyka, korzystając z możliwości pomniejszeń podstawy tworzenia rezerw celowych.

Uzgodnienie zmian korekt na ekspozycje spełniające przesłanki utraty wartości w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo w okresie 2020 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Ekspozycje oceniane indywidualnie	Ekspozycje oceniane grupowo	Razem
Stan korekt z tytułu utraty wartości na początek roku obrotowego	2 172	236	2 408
Utworzenie odpisów	2 004	202	2 206
Rozwiązanie odpisów	1 423	194	1 617
Spisanie w ciężar odpisów	0	0	0
Pozostałe zmiany	0	0	0
Stan korekt z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2020 roku	2 753	244	2 997

Struktura czasowa ekspozycji przeterminowanych (w tys. zł) / z dn. 2020.12.31

Waga ryzyka	<=30 dni	>30 dni <=90	>90 dni <=180	>180 dni <=1 rok	>1 rok
Kredyty	1 480	519	462	490	1 558
Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0	0
Razem	1 480	519	462	490	1 558

Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i restrukturyzowanych (w tys. zł) / z dn. 2020.12.31

LP.		Ekspozycje obsługiwane (Wartość bilansowa brutto)		Ekspozycje restrukturyzowane
		Nieprzeterminowane lub przeterminowane < 30 dni	Przeterminowane > 30 dni <=90dni	
1.	Kredyty i zaliczki	364 619	305	0
2.	Banki Centralne	0	0	0
3.	Instytucje rządowe	40 789	0	0
4.	Instytucje kredytowe	144 740	0	0
5.	Instytucje finansowe	1 623	0	0
6.	Przedsiębiorstwa niefinansowe	30 245	0	0
7.	w tym MŚP	30 245	0	0
8.	Gospodarstwa domowe	147 222	305	0
9.	Dłużne papiery wartościowe	106 674	0	0
10.	Banki Centralne	50 999	0	0
11.	Instytucje rządowe	52 660	0	0
12.	Instytucje kredytowe	0	0	0
13.	Inne instytucje finansowe	3 015	0	0
	Razem	471 293	305	0

Jakość kredytowa ekspozycji nieobsługiwanych (w tys. zł) / z dn. 2020.12.31

LP.		Ekspozycje nieobsługiwane (Wartość bilansowa brutto)			
		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych <= 90 dni	Przeterminowane >90 dni <=180dni	Przeterminowane >180 dni <=1rok	Przeterminowane >1 rok
1.	Kredyty i zaliczki	2 477	462	490	1 558
2.	Banki Centralne	0	0	0	0
3.	Instytucje rządowe	0	0	0	0
4.	Instytucje kredytowe	0	0	0	0
5.	Instytucje finansowe	0	0	0	0
6.	Przedsiębiorstwa niefinansowe	938	0	0	196
7.	w tym MŚP	938	0	0	196
8.	Gospodarstwa domowe	1 539	462	490	1362
9.	Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0
10.	Banki Centralne	0	0	0	0
11.	Instytucje rządowe	0	0	0	0
12.	Instytucje kredytowe	0	0	0	0
13.	Inne instytucje finansowe	0	0	0	0
	Razem	2 477	462	490	1 558

Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane i związane z nimi rezerwy (w tys. zł) / z dn. 2020.12.31

		Ekspozycje obsługiwane (Wartość bilansowa brutto)		Ekspozycje nieobsługiwane (Wartość bilansowa brutto)	
		Ekspozycje	Utrata wartości i rezerwy	Ekspozycje	Utrata wartości i rezerwy
1.	Kredyty i zaliczki	364 924	244	4 986	2 753
2.	Banki Centralne	0	0	0	0
3.	Instytucje rządowe	40 789	0	0	0
4.	Instytucje kredytowe	144 740	0	0	0
5.	Instytucje finansowe	1 623	0	0	0
6.	Przedsiębiorstwa niefinansowe	30 245	0	1 134	328
7.	w tym MŚP	30 245	0	1 134	328
8.	Gospodarstwa domowe	147 528	244	3 852	2 425
9.	Dłużne papiery wartościowe	106 674	0	0	0
10.	Banki Centralne	50 999	0	0	0
11.	Instytucje rządowe	52 660	0	0	0
12.	Instytucje kredytowe	0	0	0	0
13.	Inne instytucje finansowe	3 015	0	0	0
14.	Ekspozycje pozabilansowe	21 153	0	0	0
	Razem	492 751	244	4 986	2 753

Według stanu na 31.12.2020 r. wskaźnik NPL był na poziomie 1,35%, NPE 1,05%, wskaźnik Texas osiągnął poziom 11,96%. Bank ujawnia informacje dotyczące ekspozycji nieobsługiwanych, ekspozycji restrukturyzowanych i aktywów przejętych w drodze postępowania egzekucyjnego zgodnie z Wytocznymi EBA dotyczącymi ujawniania ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych z 17 grudnia 2018 r. (EBA/GL/2018/10). W Banku nie występują zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie aktywów i postępowanie egzekucyjne.

Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka według klas ekspozycji z uwzględnieniem kwot ekspozycji wobec MŚP przed i po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP wg stanu na 31.12.2020 r. oraz średnia kwota ekspozycji w 2020r.

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (tys. zł)	Całkowita kwota ekspozycji*	w tym ekspozycje wobec MŚP	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem przed zastosowaniem współczynnika wsparcia MŚP	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP	Kwota wymogu kapitałowego	Średnia Całkowita kwota ekspozycji/ Średnia w 2020 r.
- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	102 258	0	0	0	0	79 341
- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych lub władz lokalnych	43 689	0	8 738	8 738	699	44 450
- ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	125	0	125	125	10	330
- ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0	0	0	0	0
- ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0	0	0	0	0
- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	144 756	0	812	812	65	146 019
- ekspozycje wobec przedsiębiorców	61 162	61 162	51 960	39 588	3 167	61 074
- ekspozycje detaliczne	59 084	0	43 157	43 157	3 452	57 839
- ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	81 575	80 949	77 449	59 158	4 733	80 035
- ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	3 420	3 264	3 304	3 304	264	2 759
- ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka	0	0	0	0	0	0
- ekspozycje z tytułu obligacji zabezpieczonych	0	0	0	0	0	0
- pozycje sekurytyzacyjne	0	0	0	0	0	0
- ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0	0	0	0	0
- ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0	0	0	0	0	0
- ekspozycje kapitałowe	1 820	0	1 820	1 820	146	1 820
- inne ekspozycje	19 492	0	13 039	13 039	1 043	19 424
Ogółem	517 381	145 375	200 404	169 741	13 579	493 091

*po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw

Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji z podziałem na ekspozycje bilansowe i pozabilansowe wg stanu na 31.12.2020 r.

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (tys. zł)	Bilansowe ekspozycje netto *	Kwota wymogu kapitałowego ekspozycje bilansowe	Pozycje pozabilansowe*	Kwota wymogu kapitałowego ekspozycje pozabilansowe
- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	102 257	0	0	0
- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych lub władz lokalnych	43 689	699	0	0
- ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	125	10	0	0
- ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0	0	0
- ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0	0	0
- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	144 756	65	0	0
- ekspozycje wobec przedsiębiorców	50 887	2 918	10 276	249
- ekspozycje detaliczne	56 285	3 369	2 799	84
- ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	73 497	4 492	8 078	240
- ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	3 420	264	0	0
- ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka	0	0	0	0
- ekspozycje z tytułu obligacji zabezpieczonych	0	0	0	0
- pozycje sekurytyzacyjne	0	0	0	0
- ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0	0	0
- ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0	0	0	0
- ekspozycje kapitałowe	1 820	146	0	0
- inne ekspozycje	19 492	1 043	0	0
Ogółem	496 228	13 006	21 153	573

*po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw

Bank monitoruje portfel kredytowy z uwzględnieniem struktury branżowej. Rozkład ekspozycji w zależności od branży przedstawia się następująco:

Zestawienie kwot ekspozycji w zależności od branż w rozbiciu na kategorie ekspozycji wg stanu na 31.12.2020r. (w tys. zł)

Sektor gospodarki	Grupa ryzyka	Portfel kredytowy brutto	korekty wartości/ rezerwy	Ekspozycje pozabilansowe
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	w sytuacji normalnej	40 680	0	0
Budownictwo	w sytuacji normalnej	7 627	0	1 963
	w sytuacji pod obserwacją	3 175	48	0
	w sytuacji zagrożonej	303	303	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	w sytuacji normalnej	55	0	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	w sytuacji normalnej	101	0	5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	w sytuacji normalnej	1500	0	218
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	w sytuacji normalnej	159	0	200
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	w sytuacji pod obserwacją	1726	26	3
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	w sytuacji normalnej	11 746	0	6 377
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	w sytuacji normalnej	326	0	0
Edukacja	w sytuacji normalnej	74	0	4
Górnictwo i wydobywanie	w sytuacji normalnej	199	0	31
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	w sytuacji normalnej	12 842	0	7 271
	w sytuacji zagrożonej	1 242	688	0
Informacja i komunikacja	w sytuacji normalnej	114	0	217
Inne	w sytuacji normalnej	3 320	0	12
	w sytuacji pod obserwacją	34	1	0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	w sytuacji normalnej	1 085	0	0

Pozostała działalność usługowa	w sytuacji normalnej	1 005	0	240
Przetwórstwo przemysłowe	w sytuacji normalnej	6 168	0	200
	w sytuacji zagrożonej	983	176	0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	w sytuacji normalnej	66 828	0	1 246
	w sytuacji pod obserwacją	855	13	0
	w sytuacji zagrożonej	1 908	1 176	0
Transport i gospodarka magazynowa	w sytuacji normalnej	2 603	0	366
	w sytuacji zagrożonej	174	35	0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	w sytuacji normalnej	0	0	0
Suma		166 832	2 466	18 353

Struktura branżowa ekspozycji w podziale na klasy ekspozycji na dzień 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Segment branżowy	Klasa ekspozycji										
	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych lub władz lokalnych	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	ekspozycje wobec przedsiębiorców	ekspozycje detaliczne	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	ekspozycje kapitałowe	inne ekspozycje	Suma
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	40 680										40 680
Budownictwo					5 780		6 938	25			12 743
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją					55						55
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa					106						106
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna					588		1 131				1 719
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca					200		159				359
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją					200		1 528				1 728
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości			16		4 692		13 416				18 124
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi					27		299				326
Edukacja					78						78
Górnictwo i wydobywanie					30		200				230
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle					6 850		13 263	872			20 985
Informacja i komunikacja					331						331
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna			109		133		843				1 085
Pozostała działalność usługowa					498		747				1 245
Przetwórstwo przemysłowe					1 072		5 296	936			7 304
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo					34 496		34 434	1 291			70 221
Transport i gospodarka magazynowa					1 761		1 208	140			3 109
Bez PKD	102 257	3 009		144 756	4 265	59 084	2 114	156	1 820	19 492	336 953
Suma	142 937	3 009	125	144 756	61 162	59 084	81 576	3 420	1 820	19 492	517 381

Zestawienie ekspozycji według rezydualnych terminów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji wg stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł)

Klasy należności	a'vista	1-30 dni	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	powyżej 20 lat	Razem
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	7 375	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7 375
Należności od sektora finansowego	40 758	80 604	25 001	0	0	0	0	0	0	0	146 363
Należności od sektora niefinansowego	829	3 033	7 054	9 369	17 114	23 243	49 586	40 396	24 424	4 714	179 762
Należności od sektora budżetowego	10	0	1 312	1 635	2 726	5 855	13 791	14 510	950	0	40 789
Dłużne papiery wartościowe	50 999	14 660	14	0	0	0	25 000	14 200	1 800	0	106 674
Udziały lub akcje w innych jednostkach	1 820	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 820
Rzeczowe aktywa trwałe	9 972	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9 972
Inne aktywa	2 146	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 146
Razem	113 909	98 297	33 381	11 004	19 840	29 098	88 377	69 106	27 174	4 714	494 900

Bank informuje, że zgodnie z zapisami ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, posiada ustawowo określony miejscowy zakres swej działalności. Jest to teren województw: lubelskiego, podlaskiego, mazowieckiego, świętokrzyskiego oraz podkarpackiego. Bank nie prezentuje rozkładu geograficznego ekspozycji, z racji braku ekspozycji wobec kontrahentów zlokalizowanych poza obszarem działania określonym w Statucie Banku. Bank nie prezentuje również informacji z podziałem na ważne obszary geograficzne, z racji braku kontrahentów zlokalizowanych poza Polską.

XIII. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Aktywa	wg stanu na 2020.12.31r. (w tys. zł)	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych
Kredyty na żądanie		0	30 992
Instrumenty udziałowe		0	1 820
Dłużne papiery wartościowe		0	106 674
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie		0	335 922
Inne aktywa		0	19 492
Aktywa instytucji zgłaszającej		0	494 900

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. Bank nie posiadał aktywów obciążonych.

XIV. KORZYSTANIE Z ECAI

Nie dotyczy. Bank nie korzysta z zewnętrznej firmy ratingowej.

XV. EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE

Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	0

W Banku nie występuje portfel handlowy. Bank wyznacza wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe.

XVI. EKSPOZYCJA NA RYZYKO OPERACYJNE**1. Stosowane metody wyliczania wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego**

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2020r. wynosi 2.159 tys. zł.

2. Profil ryzyka

Poziom ryzyka operacyjnego w roku 2020 został oszacowany na podstawie zarejestrowanych zdarzeń w Rejestrze zdarzeń operacyjnych oraz w wyniku oceny kształtowania się wskaźników KRI. Ryzyko operacyjne utrzymywało się w akceptowalnych granicach. Profil ryzyka nie ulegał istotnym zmianom co do charakteru ponoszonego ryzyka. Podejmowane adekwatnie do sytuacji działania w celu ograniczenia narażenia na ryzyko operacyjne neutralizują jego poziom oraz służą ograniczeniu ryzyka wystąpienia strat.

3. Straty brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowane w 2020 roku

Suma strat brutto jakie Bank poniósł w 2020 roku wyniosła 2,4 tys. zł. Natomiast strata netto tj. strata po uwzględnieniu wartości odzyskanych bezpośrednio oraz odzyskanych z tytułu transferu ryzyka wyniosła 1,9 tys. zł. Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego - zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2020 roku podane są w poniższej tabeli.

(w tys. zł)				
Klasy zdarzeń operacyjnych	Kategorie zdarzeń operacyjnych	ilość zdarzeń	strata brutto	strata netto
1. Oszustwo wewnętrzne	1. Działania nieuprawnione	-	-	-
	2. Kradzież i oszustwo	-	-	-
2. Oszustwo zewnętrzne	1. Kradzież i oszustwo	-	-	-
	2. Bezpieczeństwo systemów	-	-	-
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1. Stosunki pracownicze	-	-	-
	2. Bezpieczeństwo środowiska pracy	-	-	-
	3. Podziały i dyskryminacja	-	-	-
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	1. Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	-	-	-
	2. Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	-	-	-
	3. Wady produktów	-	-	-
	4. Klasyfikacja klienta i ekspozycje	-	-	-
	5. Usługi doradcze	-	-	-
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	-	-	-
6. Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	Systemy	2	1,9	1,9
7. Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	1. Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	1	0,5	0,00
	2. Monitorowanie i sprawozdawczość	-	-	-
	3. Dokumentacja dotycząca klienta	-	-	-
	4. Zarządzanie rachunkami klientów	-	-	-
	5. Kontrahenci niebędący klientami banku	-	-	-
	6. Sprzedawcy i dostawcy	-	-	-
Razem		3	2,4	1,9

4. Działania mitygujące

Odnotowane w 2020 roku straty netto mieszczą się w granicach przyjętych przez Bank limitów i stanowią 0,09% wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne. Poziom ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne nie powodował konieczności tworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego. Skala, rodzaj i charakter zaistniałych incydentów i zdarzeń ryzyka operacyjnego a także podejmowane na bieżąco działania zaradcze

i przyjęte mechanizmy mitygujące takie jak m.in.: opracowane i wdrożone plany awaryjne ciągłości działania, ubezpieczenia, umowy gwarancyjne i tworzenie rezerw na poczet ewentualnych strat pozwalają na ograniczanie i redukowanie poziomu ryzyka operacyjnego.

Zaistniałe incydenty ryzyka operacyjnego nie spowodowały sytuacji, która mogłaby niekorzystnie wpłynąć na działalność Banku, stwarzając zagrożenia dla ciągłości działalności. Podejmowane na bieżąco działania w celu ograniczenia narażenia na ryzyko operacyjne redukują jego poziom i niwelują ryzyko wystąpienia strat.

5. Zdarzenia istotne

W 2020 roku w Rejestrze zdarzeń operacyjnych nie zarejestrowano zdarzeń z tytułu ryzyka operacyjnego, które według przyjętych przez Bank kryteriów zostałyby uznane jako istotne (zdarzenie operacyjne, w którym szacowana wartość straty przekracza 1% wartości wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne obowiązującego w dniu wystąpienia zdarzenia).

XVII. EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM

- Według stanu na dzień 31.12.2020 r. Bank posiadał ekspozycje kapitałowe w całości klasyfikowane do portfela bankowego.
- Bank zaangażował się w akcje banku zrzeszającego BPS SA z przyczyn strategicznych i w celu jego dokapitalizowania.
- Bank zaangażował się w akcje IT Card – firmy dokonującej rozliczeń kartowych, bankomatów i POS-ów oraz zajmującej się obsługą autoryzacji transakcji płatniczych na rzecz Banku – w celu wzmocnienia współpracy z partnerem biznesowym.
- Bank stosował metody wyceny papierów kapitałowych zgodnie z Ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku. Metody te zostały opisane w „Polityce rachunkowości Banku Spółdzielczego w Krasnymstawie”. Zgodnie z obowiązującą regulacją udziały w innych jednostkach oraz inne inwestycje zaliczone do aktywów trwałych wyceniane były według ceny nabycia, pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Wartość bilansowa akcji i udziałów znajdujących się w portfelu Banku na dzień 31.12.2020 r. wynosiła:

- akcje BPS S.A. – 1.795 tys. zł
- akcje Centrum Technologii Informatycznych IT Card S.A. - 20 tys. zł
- udział i wpisowe w SOZ BPS – 5 tys. zł

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2020 r. (w tys. zł)
Papiery notowane na giełdzie	0
Zdywersyfikowane portfele papierów wartościowych niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym kapitałowych papierów wartościowych	0
Inne ekspozycje	1.820

- Bank nie posiadał ekspozycji z tytułu instrumentów będących przedmiotem obrotu giełdowego.
- W Banku nie wystąpiły zrealizowane zyski lub straty z tytułu sprzedaży i likwidacji oraz niezrealizowane zyski lub straty z aktualizacji wyceny oraz wszelkie takie kwoty ujęte w funduszach własnych.

XVIII. EKSPOZYCJE NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM

Przez pojęcie ryzyka stopy procentowej rozumieć należy niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian zewnętrznych (rynkowych) stóp procentowych na wyniki finansowe oraz w konsekwencji na kształtowanie się poziomu funduszy własnych Banku.

- Ryzyko stopy procentowej w Banku dotyczy wszystkich pozycji bilansowych, które generują przychody odsetkowe oraz pozycji pozabilansowych związanych z transakcjami kredytowymi. Ponadto, Bank ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii zagrożone wykazuje według wartości nominalnej pozostającej do spłaty, pomniejszonej o utworzone rezerwy celowe. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej ma na celu utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału, wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą w ramach zatwierdzonej strategii.

Bank dokonywał analizy ryzyka stopy procentowej która polegała na:

- analizie struktury aktywów i pasywów oprocentowanych,
- ustaleniu w poszczególnych przedziałach przeszacowania wartości niedopasowania aktywów i pasywów,
- ustaleniu zmian wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy w przyjętych okresach,

- 4) analizie rozmiarów ryzyka opcji i jego wpływu na wynik odsetkowy,
  - 5) przeprowadzeniu tzw. testu warunków skrajnych i ustaleniu stopnia wrażliwości wyniku odsetkowego, zmianę wartości ekonomicznej banku w okresie 12 miesięcy, oraz standardowy test wartości odstających obejmujący 6 scenariuszy szokowych,
  - 6) analizie ewentualnych zmian wyniku odsetkowego w okresach obrachunkowych,
  - 7) ocenie skutków finansowych przekształcenia pozycji pozabilansowych w pozycje bilansowe.
2. Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:
- 1) metodę luki (jako podstawowe narzędzie analityczne), która umożliwiała określenie wielkości oraz charakteru niedopasowania pozycji aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stopy procentowej w poszczególnych terminach przeszacowania w podziale na stawki bazowe,
  - 2) ryzyka opcji klienta,
  - 3) symulacji wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy i fundusze własne w okresie najbliższych 12 miesięcy. Badanie i ocena wpływu zmian stóp procentowych na bilansową zaktualizowaną wartość kapitału,
  - 4) analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej,
  - 5) w ramach scenariuszy warunków skrajnych Bank ocenia wpływ zmian wyniku z tytułu odsetek oraz zmiany wartości ekonomicznej Banku w skali 12 miesięcy na skutek zmian stóp procentowych NBP o 200 p.b oraz standardowy test wartości odstających obejmujący 6 scenariuszy szokowych:
    - równoległy wzrost stóp procentowych;
    - równoległy spadek stóp procentowych;
    - szok gwałtowny (spadek stóp krótkoterminowych i wzrost stóp długoterminowych);
    - szok umiarkowany (wzrost stóp krótkoterminowych i spadek stóp długoterminowych);
    - wzrost stóp krótkoterminowych;
    - spadek stóp krótkoterminowych,
  - 6) analizę profilu ryzyka stopy procentowej Banku, która umożliwiała określenie stopnia wrażliwości oprocentowania aktywów/pasywów wrażliwych na zmiany rynkowych stóp procentowych.

Badanie służy ocenie zmian zachodzących w strukturze aktywów i pasywów oprocentowanych oraz wysokości ich oprocentowania, a także ustaleniu kierunków zachodzących zmian w porównaniu do ostatniego badania.

3. Bank identyfikuje i dokonuje pomiaru ryzyka przeszacowania i bazowego oraz ryzyka opcji klienta z wykorzystaniem metody luki. W każdym przypadku podstawowym miernikiem rozmiarów ryzyka jest zmiana wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy w stosunku do wyniku odsetkowego ustalonego na dzień badania. Ustalenie zmiany wyniku odsetkowego dla każdego rodzaju ryzyka przebiega podobnie, a różnica polega na oszacowaniu wartości zmian stóp procentowych, wykorzystywanych do obliczenia zmiany wyniku odsetkowego. W przypadku ryzyka opcji, jeżeli wskaźnik zrywalności depozytów lub przedpłaconych kredytów przekroczy określony w instrukcji poziom, w celu ustalenia zmiany wyniku odsetkowego uwzględnia się wcześniejsze spłaty kredytów i wycofane przed terminem depozyty oraz umowne stopy procentowe. Jeśli którakolwiek z obliczonych relacji przekroczy 5% podstawowa luka przeszacowania powinna zostać skorygowana w ten sposób, że wartości kredytów i depozytów w przedziałach przeszacowania powyżej 1 dnia pomniejsza się o obliczone wartości relacji, a korekty ujemne się w przedziale do 1 dnia roboczego.

Badanie ryzyka stopy procentowej wykonuje się z częstotliwością miesięczną na podstawie badania, wyniki są prezentowane Radzie Nadzorczej w cyklach półrocznych. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem stopy procentowej przeprowadzana jest w ramach rocznych przeglądów zarządczych.

Według pomiaru ryzyka stopy procentowej na dzień 31.12.2020r. spadek stóp procentowych wskutek szokowych spadków stóp procentowych o 2 pp.(test warunków skrajnych –stress test) zmiana dochodu z tytułu ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie wyniesie – 3 874,0 tys. zł, stanowiąc 10,49% funduszy własnych, który Bank by uzyskał w okresie 12 miesięcy, gdyby stopy procentowe pozostały na niezmiennym poziomie, ustalonego na dzień badania. Zmiana wartości ekonomicznej Banku na skutek zmian stóp procentowych o 2 p.p. (test warunków skrajnych –stress test) stanowi oszacowaną stratę związaną z opóźnieniem przeszacowania aktywów i pasywów w stosunku do daty analizy. Wg analizy przeprowadzonej na 31.12.2020r. zmiana wartości ekonomicznej Banku wyniosła 91,58 tys. zł, co stanowi 0,25% funduszy własnych.

XIX. EKSPOZYCJA NA POZYCJE SEKURTYZACYJNE

Nie dotyczy. Na dzień 31 grudnia 2020 r. Bank nie posiadał ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne.

XX. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ

W celu wspierania prawidłowego i skutecznego procesu zarządzania ryzykiem, adekwatnego do zaakceptowanego przez Radę Nadzorczą „apetytu na ryzyko” oraz na podstawie ustawy Prawo bankowe i zapisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania

kapitału wewnętrznego w Banku wdrożono „Politykę wynagrodzeń w Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie”. W polityce zostały uwzględnione wytyczne zawarte w rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 oraz w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji. Wprowadzone zasady w zakresie wypłaty wynagrodzeń uwzględniają formę prawną w jakiej Bank działa, rozmiar działalności, jego wewnętrzną organizację oraz ryzyko związane z prowadzoną działalnością, a także zakres i stopień złożoności prowadzonej działalności.

Jako stanowiska istotne w Banku dla celów realizacji polityki wynagrodzeń określono stanowiska Członków Zarządu, tj. stanowiska osób uprawnionych do podejmowania decyzji wpływających w sposób istotny na profil ryzyka Banku. Za istotny wpływ na profil ryzyka Banku uznaje się możliwość podejmowania decyzji finansowych w kwocie przekraczającej 2% funduszy własnych Banku.

Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska istotne w Banku składa się z wynagrodzenia stałego – zasadniczego i wynagrodzenia zmiennego. Przez wynagrodzenie zmienne rozumie się wynagrodzenie przyznawane na podstawie oceny efektów pracy, którego przyznanie i wypłata może nastąpić po uzyskaniu pozytywnej indywidualnej oceny pracy osoby zajmującej stanowisko istotne. Oceny efektów pracy osoby zajmującej stanowisko istotne dokonuje Rada Nadzorcza.

Wynagrodzenie zmienne wypłacane na zasadach ogólnych nie może być wyższe niż 50% rocznego wynagrodzenia zasadniczego. Jeżeli wynagrodzenie zmienne łącznie przekroczy 50% rocznego wynagrodzenia zasadniczego za rok poprzedni, wypłata wynagrodzenia zmiennego podlega odroczeniu. Wypłata części odroczonej dokonywana jest pod warunkiem uzyskania przez osobę zajmującą stanowisko istotne pozytywnej oceny efektów pracy za okres trzyletni.

Ocena efektów pracy członków Zarządu następuje na podstawie wielkości przyjętych w Strategii działania Banku oraz w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Wskazane wielkości znajdują odzwierciedlenie w planie finansowym przyjętym na dany okres. Oceny dokonuje się w oparciu o kryterium ilościowe oraz jakościowe. Przyjęte kryteria ilościowe oceny efektów pracy członków Zarządu Banku to: zysk netto, zwrot z kapitału własnego (ROE), jakość portfela kredytowego, łączny współczynnik kapitałowy oraz poziom ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej. Ocenie podlega stopień wykonania w/w wskaźników w odniesieniu do planu finansowego/korekty planu finansowego w poszczególnych okresach podlegających ocenie. Zmienne składniki wynagrodzeń są przyznawane jeśli w każdym badanym okresie plan/korekta planu w zakresie przedmiotowych wskaźników był zrealizowany co najmniej w 80%. Kryteria jakościowe oceny Członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to uzyskanie absolutorium, pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa Ustawy Prawo bankowe oraz ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie finansowym/korekcie planu finansowego w okresach objętych oceną.

W 2020 roku wynagrodzenie zmienne osób zajmujących stanowiska istotne, do których zalicza się czterech członków Zarządu Banku, nie przekroczyło 50% wynagrodzenia stałego tych osób oraz nie przekroczyło 2% funduszy własnych Banku. Wypłaty wynagrodzeń zmiennych nie podlegały odroczeniu - wynagrodzenie zmienne osób zajmujących stanowiska istotne stanowiło 21,28% wynagrodzenia zasadniczego tych osób.

Informacja o powołaniu komitetu ds. wynagrodzeń

Uwzględniając - zgodnie z przepisami Ustawy Prawo bankowe - wielkość Banku, ryzyko związane z prowadzoną działalnością, wewnętrzną organizację oraz charakter, skalę i stopień złożoności działalności, Bank nie powołuje komitetu ds. wynagrodzeń.

XXI. DŹWIGNIA FINANSOWA

Dźwignia finansowa oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych Banku – wielkość posiadanych przez Bank aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.

Wskaźnik dźwigni oblicza się jako iloraz kapitału Tier I Banku i miary ekspozycji całkowitej Banku i wyraża się jako wartość procentową, gdzie miara ekspozycji całkowitej oznacza sumę wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału Tier I. Przy obliczeniu wskaźnika dźwigni Bank nie stosuje odstępstw określonych w art. 499 ust. 2 i 3 Rozporządzenia CRR.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank uwzględnił w procesie zarządzania kapitałem i ryzykiem kapitałowym. Zasady zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, w tym organizacja zarządzania,

identyfikacja, pomiar, monitorowanie i raportowanie oraz działania zapobiegające ryzyku nadmiernej dźwigni finansowej zostały określone w procedurach Banku dotyczących zarządzania kapitałowego, tj. „Polityce kapitałowej Banku Spółdzielczego w Krasnymstawie”, „Instrukcji oceny adekwatności kapitału wewnętrznego Banku Spółdzielczego w Krasnymstawie” oraz „Instrukcji wyznaczania współczynników kapitałowych oraz wskaźnika dźwigni w Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie”.

Na ujawniony poziom wskaźnika dźwigni wpłynęły następujące czynniki: wielkość posiadanych przez Bank funduszy własnych (kapitał Tier 1), aktywów Banku oraz zobowiązań pozabilansowych.

Podział miary ekspozycji całkowitej stosowanej w Banku do obliczania wskaźnika dźwigni (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2020.12.31
Ekspozycja	w tys. zł
Inne pozycje pozabilansowe	9 532
Inne aktywa	496 228
Kapitał	w tys. zł
Kapitał Tier I – w pełni wprowadzona definicja	36 678
Kapitał Tier I – definicja przejściowa	36 678
Wskaźnik dźwigni	(%)
Wskaźnik dźwigni - w pełni wprowadzona definicja Kapitału Tier I	7,26%
Wskaźnik dźwigni - definicja przejściowa Kapitału Tier I	7,26%

XXII. STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO RYZYKA KREDYTOWEGO

Nie dotyczy. Bank nie stosuje metod IRB.

XXIII. STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO

Bank nie stosuje kompensowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych.

W Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie obowiązują regulacje i procedury, w oparciu o które dokonuje się wyceny zabezpieczeń ekspozycji kredytowych oraz zarządza zabezpieczeniami. Zgodnie z polityką kredytową obowiązującą w Banku preferowane będą zabezpieczenia wykorzystywane w celu redukcji ryzyka kredytowego oraz pozwalające na pomniejszenie podstawy naliczania rezerwy celowej.

Bank stosuje jedno lub kilka zabezpieczeń jednocześnie w zależności od oceny stopnia ryzyka kredytowego. Ustanowienie zabezpieczenia rzeczowego nie ogranicza możliwości zaspokajania się przez Bank z całego majątku kredytobiorcy i/lub poręczyciela, w tym poręczyciela wekslowego, natomiast odpowiedzialność osoby trzeciej, która udzieliła zabezpieczenia rzeczowego ogranicza się do przedmiotu zabezpieczenia. Umowę lub inny dokument stanowiący podstawę ustanowienia zabezpieczenia sporządza się w oparciu o wzory obowiązujące w Banku. Zabezpieczenie wierzytelności Banku z tytułu udzielonego kredytu, bądź innego zobowiązania, musi być dokonane przed jego uruchomieniem, w przypadku hipoteki lub zastawu rejestrowego Bank może określić odmienny termin ustanowienia zabezpieczenia, nie dotyczy to jednak terminu złożenia wniosku o wpis hipoteki lub zastawu do właściwego sądu oraz podpisania aktu notarialnego. W przypadku ustanawiania zabezpieczenia przez osoby fizyczne lub wspólników spółki cywilnej, jawnej bądź przez komplementariusza spółki komandytowej, wymaga się uzyskania przez Bank pisemnej zgody współmałżonka osoby składającej zabezpieczenie, za wyjątkiem, gdy osoba ta jest stanu wolnego lub pozostaje w rozdzielnosci majątkowej z małżonkiem i przedłoży akt notarialny lub odpis orzeczenia sądu w tej sprawie oraz w innych sytuacjach przewidzianych w wewnętrznych regulacjach. Każdorazowa zmiana postanowień umowy, z której wynika wierzytelność Banku, lub umowy zabezpieczenia, wymaga uzyskania przez Bank pisemnej zgody osób trzecich, ustanawiających zabezpieczenie wierzytelności Banku. W przypadku ustanawiania zabezpieczeń osobistych dla kredytów udzielanych osobom fizycznym na cele inne niż gospodarcze, należy w umowach zabezpieczeń uwzględnić klauzule konsumenckie. Przed przyjęciem zabezpieczenia Bank jest zobowiązany sprawdzić tytuł własności osoby ustanawiającej zabezpieczenie rzeczowe, określić ewentualne obciążenia majątku proponowanego na zabezpieczenie oraz ustalić, czy składający oświadczenie związane z zabezpieczeniem wierzytelności Banku działa w granicach przysługujących mu uprawnień, a także, czy dokumenty dotyczące zabezpieczeń nie budzą wątpliwości, co do swej prawdziwości i autentyczności. Bank nie ponosi żadnych kosztów związanych z ustanowieniem zabezpieczenia wierzytelności. W przypadku spłaty części wierzytelności, dla której ustanowiono więcej niż jedno zabezpieczenie, Bank na wniosek kredytobiorcy może zwolnić niektóre z zabezpieczeń, jeśli pozostałe zabezpieczenia w pełni gwarantują spłatę pozostałej części kredytu wraz z odsetkami i innymi należnościami Banku oraz ze względu na ocenę sytuacji ekonomicznej kredytobiorcy nie zachodzą wątpliwości, co do jego zdolności kredytowej, a tym samym terminowej spłaty pozostałej części kredytu. Decyzje w sprawie zwolnienia, zmiany lub uzupełnienia zabezpieczenia podejmowane są w trybie

i zgodnie z kompetencjami określonymi w odrębnych przepisach wewnętrznych Banku. W przypadku, gdy obok poręczenia według prawa cywilnego lub wekslowego ustanowione są inne formy zabezpieczenia, nie jest możliwe zwolnienie tych zabezpieczeń przed spłatą długu przez dłużnika, bez pisemnej zgody poręczyciela na zwolnienie danego zabezpieczenia, pod warunkiem, że przed zwolnieniem nastąpi adekwatna do wartości zabezpieczenia spłata części długu.

Obowiązująca w Banku instrukcja określa metody wyceny zabezpieczeń kredytowych. Wartość przyjmowaną przez Bank zabezpieczenia uzależniona jest od:

- ✓ oceny zdolności kredytowej wnioskodawcy w przypadku kredytowania osób fizycznych,
- ✓ grupy ryzyka w przypadku kredytowania działalności gospodarczej chyba, że odrębne uregulowania wewnętrzne Banku stanowią inaczej.

W przypadku zabezpieczenia wierzytelności w formie przeniesienia na Bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją, prawa własności rzeczy ruchomej stanowiącej środek trwały (przewłaszczenie rzeczy ruchomej) lub ustanowienia zastawu rejestrowego bądź zastawu zwykłego na rzeczy ruchomej, stanowiącej środek trwały - do ustalenia wartości zabezpieczenia przyjmowana jest wartość sprzedaży netto przedmiotu przewłaszczenia/zastawu, przy czym podstawę wyliczenia tej wartości stanowi:

- 1) wartość określona w aktualnej wycenie rzeczoznawcy majątkowego lub aktualnej polisie ubezpieczeniowej lub
- 2) wartość określona na innej podstawie niż wycena rzeczoznawcy, w przypadkach gdy:
  - a) rzeczy ruchome występują w powszechnym obrocie rynkowym - ich wartość można przyjąć na podstawie aktualnej polisy ubezpieczeniowej po jej zweryfikowaniu z cenami giełdowymi/rynkowymi/komisowymi, lub udokumentowanej ceny giełdowej/rynkowej/ komisowej,
  - b) rzeczy ruchome są nowe, zakupione i dostarczone nabywcy, wartość ich może być ustalona według faktury zakupu, za rzecz nową uznaje się rzecz zakupioną od 6 miesięcy od daty złożenia wniosku kredytowego.

W przypadku zabezpieczenia wierzytelności w formie przeniesienia na Bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją, prawa własności rzeczy ruchomej stanowiącej środek obrotowy (przewłaszczenie rzeczy ruchomej) lub ustanowienia zastawu rejestrowego bądź zastawu zwykłego na rzeczy ruchomej stanowiącej środek obrotowy - do ustalenia wartości zabezpieczenia w przypadku braku wyceny niezależnego rzeczoznawcy należy przyjąć aktualną wartość sprzedaży netto przedmiotu przewłaszczenia/zastawu, przy czym podstawę wyliczenia tej wartości stanowi:

- 1) aktualna wartość rzeczy ustalona na podstawie ceny zakupu lub technicznego kosztu wytworzenia, po jej zweryfikowaniu z cenami giełdowymi/rynkowymi/komisowymi,
- 2) wartość rzeczy określona w aktualnej polisie ubezpieczeniowej, po jej zweryfikowaniu z cenami giełdowymi/rynkowymi/komisowymi, lub udokumentowana cena giełdowa/rynkowa/komisowa.

W przypadku zabezpieczenia wierzytelności przez ustanowienie hipoteki na nieruchomości, wartość zabezpieczenia ustalana jest na podstawie:

- 1) wysokości wpisu hipotecznego, jeżeli wartość wpisu nie zabezpiecza 100% kwoty wierzytelności, jeżeli wysokość wpisu jest wyższa niż wartość nieruchomości za podstawę należy przyjąć wartość nieruchomości,
- 2) wartości rynkowej nieruchomości, w przypadku, gdy wysokość wpisu hipotecznego całkowicie zabezpiecza kwotę wierzytelności, przy czym wartość nieruchomości ustala się w oparciu o:
  - a) aktualną wycenę nieruchomości dokonaną przez rzeczoznawcę, pomniejszoną o powstałe wcześniej obciążenia i opróżnione miejsca hipoteczne w granicach wygasłej hipoteki do których właściciel nieruchomości posiada prawo rozporządzania, (jeżeli nie uwzględnia tego wycena rzeczoznawcy) przy czym:
    - jeżeli obciążenia dotyczą spłaconych wierzytelności, Bank dopuszcza możliwość nieuwzględnienia ich w wyliczeniu wartości nieruchomości pod warunkiem otrzymania pisemnej zgody wierzyciela na wykreślenie tych wpisów oraz zobowiązania dłużnika do złożenia opłaconego wniosku do Sądu o ich wykreślenie, w terminie możliwym do wykonania,
    - jeżeli obciążenia dotyczą hipotek na rzecz Banku dopuszcza się pomniejszenie wartości nieruchomości o kwotę zaangażowania Banku z tytułu zabezpieczonych hipoteką wierzytelności,
  - b) cenę wykazaną w umowie sprzedaży sporządzonej w formie Aktu notarialnego, w przypadku nowego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego wybudowanego przez dewelopera lub spółdzielnię mieszkaniową,
  - c) jeżeli kwota zabezpieczanej wierzytelności nie przekracza 200.000 zł dopuszczalne jest również ustalenie wartości nieruchomości na podstawie:
    - aktualnej polisy ubezpieczeniowej nieruchomości, lub
    - danych z GUS - w przypadku gruntów rolnych, lub
    - cen rynkowych, danych z GUS lub aktu zakupu - w przypadku działek niezabudowanych.

Jeżeli zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi poręczenie wg prawa cywilnego lub poręczenie wekslowe osoby fizycznej - do ustalenia wartości zabezpieczenia można przyjąć:

- 1) kwotę poręczanego zobowiązania, pod warunkiem, że sytuacja finansowa i majątkowa poręczyciela w ocenie Banku w pełni zabezpiecza kredyt,
- 2) część poręczanego zobowiązania, która w ocenie Banku odpowiada sytuacji finansowej i majątkowej poręczyciela.

Jeżeli zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi poręczenie według prawa cywilnego lub poręczenie wekslowe podmiotu nie będącego osobą fizyczną (o dobrej sytuacji ekonomiczno-finansowej, posiadającego zdolność kredytową) - do ustalenia wartości zabezpieczenia można przyjąć kwotę poręczanego zobowiązania, jeżeli łączna kwota poręczenia udzielonego przez poręczyciela jednemu dłużnikowi nie przekroczy 15% aktywów netto poręczyciela, pomniejszonych o należne, lecz nie wniesione wkłady na poczet kapitałów (funduszy) podstawowych spółek akcyjnych i spółdzielni.

Jeżeli zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi przelew wierzytelności z kontraktu/umowy - do ustalenia wartości zabezpieczenia należy przyjąć wartości netto towarów lub usług, bez podatku VAT, uwzględniając indywidualne warunki umowy/kontraktu, w tym:

- 1) terminy płatności,
- 2) tryb zgłaszania i załatwiania reklamacji,
- 3) terminy wypowiedzenia,
- 4) zabezpieczenie realizacji umowy/kontraktu.

Przed udzieleniem kredytu pracownik Banku ma obowiązek dokonania oceny zabezpieczeń rzeczowych kredytu w oparciu o dostarczone do Banku dokumenty, a w przypadku przeprowadzenia inspekcji także sprawdzenia zabezpieczeń podczas inspekcji. W przypadku powzięcia wątpliwości, co do wartości proponowanego zabezpieczenia, Bank powinien zlecić dokonanie wyceny przez niezależnego rzeczoznawcę, na koszt kredytobiorcy, o ile umowa tak stanowi. Poziom wysokości zabezpieczenia, zwany również skorygowanym wskaźnikiem zabezpieczenia, odnosi się do zabezpieczenia docelowego. Zabezpieczenie przejściowe wierzytelności Banku nie wymaga ustalenia tego poziomu. Wartość poszczególnych przedmiotów zabezpieczenia należy skorygować stosując współczynniki korygujące wartość przyjętego zabezpieczenia dla potrzeb analizy uwzględniającej szczególnie niekorzystne zmiany wartości zabezpieczeń. Korekta ta nie wpływa na szacowanie realnej wartości zabezpieczenia możliwej do uzyskania w procesie egzekucyjnym na datę dokonania analizy. Wysokość przyjętego zabezpieczenia, po korekcie współczynnikami, w stosunku do kwoty udzielonego kredytu wraz z trzymiesięcznymi odsetkami, powinna kształtować się na poziomie, co najmniej 1 (100%) z zastrzeżeniem:

- a) należy przestrzegać poziomu skorygowanego wskaźnika zabezpieczeń, o ile szczegółowe regulacje produktowe nie stanowią inaczej,
- b) w przypadku kredytów inwestycyjnych należy ustalić jedynie docelowy poziom skorygowanego wskaźnika zabezpieczeń, bez uwzględniania okresu trwania inwestycji,
- c) Zarząd Banku, Członek Zarządu lub Dyrektor Oddziału może określić w szczególnych przypadkach sposób i zakres zabezpieczenia wierzytelności w odmienny sposób niż według opisanych zasad.

W przypadku, gdy stosownie do postanowień art. 70 ust. 2 Prawa bankowego, udzielany jest kredyt klientom Banku, nie posiadającym zdolności kredytowej, dla zabezpieczenia tego kredytu mogą być przyjmowane wyłącznie zabezpieczenia w stosunku, do których, stosowany jest współczynnik korygujący od 70% do 100%. Przyjmowane zabezpieczenia powinny umożliwiać pomniejszenie o 100% podstawy tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi, w całym okresie kredytowania.

W zakresie zarządzania zabezpieczeniami w Banku Spółdzielczym w Krasnymstawie prowadzony jest monitoring zabezpieczeń oraz przyjęto limity ograniczające ryzyko poszczególnych rodzajów zabezpieczeń. Przedmiot i wartość prawnego zabezpieczenia wierzytelności podlega monitoringowi i ocenie w trakcie trwania umowy, na zasadach określonych w regulacjach obowiązujących w Banku. W okresie kredytowania Bank może żądać od kredytobiorcy, zgodnie z postanowieniami umowy kredytowej lub umowy zabezpieczenia, przedłożenia informacji i dokumentów niezbędnych do oceny przyjętego zabezpieczenia i zbadania czy kredytobiorca wykonał czynności warunkujące utrzymanie efektywności zabezpieczenia.

Bank dokonuje przeglądu stanu i wartości prawnych zabezpieczeń wierzytelności nie rzadziej niż z częstotliwością określoną w obowiązujących regulacjach obejmujących zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw oraz monitoringu zabezpieczeń chyba, że postanowienia umowy kredytowej lub umowy zabezpieczenia stanowią inaczej. W okresie kredytowania poziom wysokości zabezpieczenia (skorygowanego wskaźnikiem zabezpieczenia) do aktualnej (tj. na dzień przeglądu) wysokości kredytu wraz z trzymiesięcznymi odsetkami, powinien pozostać co najmniej na poziomie określonym w momencie udzielenia kredytu, z zastrzeżeniem, że:

- 1) w przypadku rocznych wierzytelności odnawialnych lub niespłacanych ratami (np. kredyt w rachunku bieżącym, kredyt rewalwingowy, gwarancja bankowa), których klasyfikacja nie pogorszyła się, poziom wysokości zabezpieczenia może ulec zmniejszeniu o maksymalnie 15% w ciągu roku. W przeciwnym razie

Bank dobezpiecza wierzytelność, zgodnie z zapisami umowy kredytowej, pod rygorem wypowiedzenia umowy kredytowej,

- 2) w przypadku stwierdzenia utraty mocy prawnej zabezpieczenia lub zmniejszenia jego wartości, Bank wzywa kredytobiorcę do ustanowienia zabezpieczenia kredytu zgodnie z zawartą umową lub żąda innego zabezpieczenia.

W ramach zarządzania ryzykiem kredytowym badany jest poziom wykorzystania przyjętych limitów wewnętrznych. Obowiązujące limity zaangażowań zabezpieczonych tym samym rodzajem zabezpieczeń lub zabezpieczonych przez tego samego dostawcę zabezpieczenia zostały przyjęte w obowiązującej w Banku regulacji dotyczącej zarządzania ryzykiem kredytowym, w której to wskazano maksymalną wartość poszczególnych rodzajów zabezpieczeń w relacji do funduszy własnych.

Bank ustalając formę zabezpieczenia w porozumieniu z wnioskodawcą, bierze pod uwagę:

- 1) Typowe oraz indywidualne ryzyko związane z zawarciem umowy z wnioskodawcą, w tym: ryzyko branży, sytuację finansową i gospodarczą wnioskodawcy, status prawny wnioskodawcy, przebieg dotychczasowej współpracy z Bankiem lub opinie banków, z którymi wnioskodawca dotychczas współpracował, rodzaj i wysokość wierzytelności oraz okres jej realizacji (np. okres kredytowania),
- 2) Cechy danego zabezpieczenia wynikające z regulujących je przepisów ogólnych i wewnętrznych Banku (np. sposób ustanowienia zabezpieczenia, przesłanki i zakres odpowiedzialności wynikającej z zabezpieczenia, sposób realizacji uprawnień Banku), w tym: wartość zabezpieczenia, realną możliwość zaspokojenia roszczeń Banku w możliwie najkrótszym czasie z przyjętego zabezpieczenia, płynność zabezpieczenia, istniejące już obciążenia na rzeczy mającej stanowić przedmiot zabezpieczenia, w przypadku zabezpieczeń rzeczowych oraz sytuację finansową i gospodarczą osoby zobowiązującej się za wnioskodawcę oraz jej powiązania personalne i kapitałowe z innymi podmiotami, w przypadku zabezpieczeń osobistych, możliwość pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych na należności Banku, na zasadach określonych w przepisach w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz w aktualnych przepisach wewnętrznych Banku w tym zakresie, możliwość uwzględnienia w rachunku wymogów kapitałowych efektu redukcji ryzyka kredytowego w wyniku przyjętych zabezpieczeń, spełniających kryteria określone w obowiązujących w Banku regulacjach, możliwość kontroli w całym okresie kredytowania,
- 3) Przewidywany koszt ustanowienia zabezpieczenia, który obejmuje należności podatkowe w tym podatek od czynności cywilnoprawnych, opłaty skarbowe, opłaty notarialne, opłaty sądowe, inne koszty,
- 4) Przewidywany nakład pracy Banku związany z monitorowaniem stanu zabezpieczeń oraz koszt dochodzenia roszczeń z przedmiotu zabezpieczenia, z zastrzeżeniem ponoszenia kosztów koniecznych,
- 5) Zasady stosowania odpowiednich form zabezpieczeń określone w odrębnych uregulowaniach wewnętrznych Banku.

Najczęściej przyjmowanymi zabezpieczeniami kredytów w Banku są:

- 1) weksel in blanco,
- 2) poręczenie wekslowe (awal),
- 3) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym w Banku, gdy dłużnik posiada rachunek bankowy, o ile nie narusza to zawartych wcześniej przez dłużnika umów,
- 4) hipoteka,
- 5) przelew praw z umów ubezpieczeniowych,
- 6) poręczenie według prawa cywilnego,
- 7) przewłaszczenie rzeczy ruchomych tj. przeniesienie na Bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją, prawa własności rzeczy ruchomych.

Obowiązujące w Banku zasady umożliwiają przyjmowanie na zabezpieczenie wierzytelności innych rodzajów zabezpieczeń. Przyjmując zabezpieczenie wierzytelności Bank bierze pod uwagę przede wszystkim odpowiedni poziom wartości zabezpieczenia w stosunku do kwoty ekspozycji, okresu kredytowania, wiarygodności i zdolności kredytowej kontrahenta oraz inne istotne elementy z punktu widzenia interesu Banku.

Bank zarządza koncentracją łącznych zaangażowań obciążonych ryzykiem kredytowym w pojedynczym instrumencie zabezpieczającym poprzez wprowadzenie limitów wewnętrznych i ich monitorowanie. Na dzień 31.12.2020r. Bank nie posiadał ekspozycji kredytowych zabezpieczonych przez uznane zabezpieczenia finansowe, inne uznane zabezpieczenia, gwarancje oraz kredytowe instrumenty pochodne.

Bank nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych.

XXIV. STOSOWANIE METOD ZAAWANSOWANEGO POMIARU W ODNIESIENIU DO RYZYKA OPERACYJNEGO

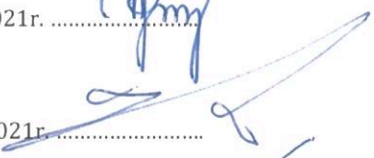
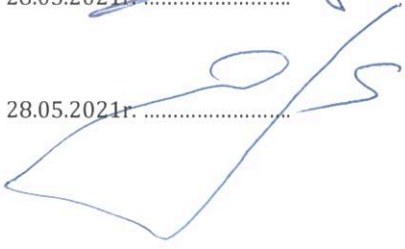
Nie dotyczy. Bank nie stosuje metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

XXV. STOSOWANIE WEWNĘTRZNYCH MODELI POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO

Nie dotyczy. Bank nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Krasnymstawie niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w „Informacji podlegającej ujawnieniu zgodnie z Polityką informacyjną Banku Spółdzielczego w Krasnymstawie” są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowany system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii działania Banku.

Imię i nazwisko	Stanowisko	Data i podpis
1. Radosław Chmielewski	Prezes Zarządu	28.05.2021r. ....
2. Maria Brzezińska	Wiceprezes Zarządu	28.05.2021r. ....
3. Sławomir Kozioł	Wiceprezes Zarządu	28.05.2021r. ....
4. Stanisław Albiniak	Członek Zarządu	28.05.2021r. ....